

Powiatowa Stacja
Sanitarno-Epidemiologiczna
w Starachowicach

STAN SANITARNY POWIATU STARACHOWICKIEGO W 2024 ROKU

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO.....	8
II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ UŻYTKOWEJ.....	13
III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK.....	25
IV. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA.....	33
V. WARUNKI SANITARNO – HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	38
VI. DZIAŁALNOŚĆ NADZORU ZAPOBIEGAWCZEGO.....	56
VII. NADZÓR NAD PLACÓWKAMI NAUCZANIA I WYCHOWANIA DZIECI I MŁODZIEŻY.....	70
VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU.....	78
IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA.....	84
X. ODDZIAŁ LABORATORYJNY.....	95
PODSUMOWANIE.....	99

WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna działa na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz.416).

Została powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny radiacyjnej,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne

- w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Wykonywanie zadań określonych w ustawie polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo- zdrowotnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Starachowicach wraz z pracownikami Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Starachowicach realizował w 2024 roku zadania określone w/w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Starachowicach jest podmiotem leczniczym prowadzonym w formie jednostki budżetowej, finansowym z budżetu państwa, w stosunku do którego uprawnienia organu założycielskiego posiada Wojewoda Świętokrzyski. Zarządzeniem Nr 102/ 2020 Załącznik Nr 10 z dnia 31 sierpnia 2020 r. Wojewody Świętokrzyskiego został nadany statut Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach oraz powiatowym stacjom sanitarno-

epidemiologicznym położnym na obszarze województwa świętokrzyskiego zmienionego Zarządzeniem Nr 71/2023 z dnia 11.07.2023 r. przez Wojewodę Świętokrzyskiego.

Struktura organizacyjna Stacji określona szczegółowo w Regulaminie Organizacyjnym, zapewnia sprawne funkcjonowanie jednostki zarówno w bieżącej działalności, jak i w przypadkach działań kryzysowych, do których służby sanitarne są bez przerwy przygotowywane.

Realizacja wszystkich zadań w obszarze zdrowia publicznego jest możliwa dzięki udoskonalonej organizacji pracy w jednolitym systemie kontroli zgodnym z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC/17020 oraz wiarygodnej technice laboratoryjnej zatwierdzonej certyfikatem akredytacji Nr AB 634 wydanym przez Polskie Centrum Akredytacji a także potwierdzanej corocznymi audytami prowadzonymi przez PCA w ramach uzyskanego certyfikatu.

Działania Inspekcji Sanitarnej polegały na monitorowaniu i analizie zgłaszanych i podlegających rejestracji chorób zakaźnych, zbieraniu wywiadów epidemicznych, ustalaniu dróg rozprzestrzeniania się zakażeń, informowaniu o samoizolacji w przypadku zakażeń Covid-19 oraz wprowadzaniu danych w systemu EPIBAZA, SEPIS i SRWE.

Realizując zadania w obszarze zdrowia publicznego, w ramach nadzoru bieżącego, zapobiegawczego, przeciwepidemicznego oraz w ramach prowadzonej działalności oświatowo - zdrowotnej i promocji zdrowia, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny współpracował w 2024r. ze Starostą Starachowickim, Prezydentem Miasta Starachowice, Wójtami Gmin (Pawłów, Mirzec, Brody), Burmistrzem Miasta i Gminy Wąchock, Powiatowym Lekarzem Weterynarii, Powiatową Komendą Policji, podmiotami prowadzącymi działalność leczniczą. Działalność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego wspierana była przez lokalne media.

W **2024** roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny uczestniczył w posiedzeniach: Zarządu Powiatu, w posiedzeniach Powiatowego Zespołu Reagowania Kryzysowego przedstawiając na bieżąco sytuację epidemiologiczną na

terenie Powiatu Starachowickiego uwzględniając zagrożenia w szczególności koronawirusem SARS-CoV-2, grypą sezonową oraz krztuścem. Uczestniczył także w posiedzeniach Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego Powiatu Starachowickiego, w Sesji Rady Miejskiej Starachowice, w posiedzeniach Komisji Bezpieczeństwa Publicznego Rady Gminy Mirzec i Sesji Rady Gminy Mirzec. Na Komisjach Bezpieczeństwa i Porządku oraz posiedzeniach Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Starachowicach przekazano informacje w zakresie działań służb w okresie zimy i sytuacji szczególnych, oraz przedstawiono prezentację dotyczącą zasadności szczepień przeciw grypie i HPV.

Powiatowa Stacja Sanitarно- Epidemiologiczna w Starachowicach nadzoruje teren powiatu starachowickiego położonego na obrzeżu północnej części województwa świętokrzyskiego, zajmując obszar między Podgórzem Iłżeckim a podnóżem Gór Świętokrzyskich, o powierzchni **524 km²**, oraz liczbie mieszkańców **83.634**.

Na terenie powiatu starachowickiego prowadzi działalność **ok.5000** podmiotów gospodarczych o bardzo zróżnicowanym pod względem wielkości profilu działalności i poziomie zatrudnienia. Najważniejszym ośrodkiem gospodarczym jest miasto Starachowice.

W skład powiatu wchodzi gminy:

miejskie: **Starachowice** ,

miejsko-wiejskie: **Wąchock**,

wiejskie:

Brody

Mirzec

Pawłów

Powiat starachowicki z wyjątkowo ukształtowanym terenem, malowniczą doliną rzeki Kamiennej i Sieradowickim Parkiem Krajobrazowym, jest jednym z najpiękniejszych zakątków ziemi świętokrzyskiej. Liczne miejsca pamięci narodowej, cenne zabytki architektury romańskiej i gotyckiej na czele z opactwem cystersów w Wąchocku, unikalnym Zespołem Wielkopieczowym znajdującym się na terenie Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach to bardzo interesująca oferta dla gości i turystów. Zbiorniki wodne, kryte pływalnie zapewniają dobre warunki kąpielowe oraz umożliwiają uprawianie sportów wodnych. Prawdziwe bogactwo regionu stanowią obszary leśne rozpościerające się na obszarze 242 km².

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w **2024 r.** na terenie powiatu starachowickiego posiadała w ewidencji **2100** obiekty. Przeprowadzono **1644** kontroli wydając **256** decyzji merytorycznych, oraz **206** decyzji płatniczych, **77** postanowień, **8** tytułów wykonawczych, nałożono **14** mandatów na kwotę **4300 zł**, **3** grzywny na kwotę **900**.

Oddział Laboratoryjny PSSE w **2024 r.** wykonał **2167** badania laboratoryjne przeprowadzając łącznie **5216** oznaczeń w tym: **61** oznaczeń chemicznych, **2959** oznaczeń fizycznych, **2196** oznaczeń mikrobiologicznych. Pobrano **386** próbek.

Realizowano zadania w ramach systemów informatycznych działających w Unii Europejskiej np. RASFF, RAPEX , prowadzono monitoring jakości wody do spożycia,

wody w kąpieliskach, wody ciepłej używanej w natryskach, ocenę ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności (dokumentowanie zasad GHP, GMP oraz HACCP).

W **2024 r.** prowadzono serwis internetowy PSSE Starachowice prezentujący przede wszystkim aktualności i komunikaty związane z działaniami dotyczącymi szczepień HPV w szkołach, informacji w przedmiocie szczepień ochronnych oraz bieżącymi działaniami z zakresu nadzoru nad obiektami a także działalności oświatowej i promocji zdrowia, jak również poleceniami ŚPWIS w Kielcach, jak również GIS w Warszawie.

I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO

1. Wprowadzenie.

W 2024 r. Sekcja Nadzoru Przeciwepidemicznego prowadziła nadzór bieżący w zakresie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych i zakażeń u ludzi, z uwzględnieniem występowania chorób szczególnie niebezpiecznych i wysoce zakaźnych. Ocena sytuacji epidemiologicznej prowadzona jest na podstawie analizy zgłaszanych chorób zakaźnych oraz zakażeń.

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie rejestrowanych chorób zakaźnych.

Analizę sytuacji epidemiologicznej powiatu przeprowadzono w oparciu o zgłoszone i rejestrowane choroby zakaźne. Wywiady i ich zgłoszenia na bieżąco zostały wprowadzane do Systemu EPIBAZA oraz SRWE.

W roku sprawozdawczym **2024** zgłoszono łącznie **2240** zachorowań w tym **752** hospitalizacje. Opracowano 501 wywiadów zgłoszonych chorób zakaźnych. Zaplanowano 77 kontroli podmiotów, przeprowadzono **83** kontrole w podległych placówkach. W ramach przeprowadzonych kontroli prowadzony był nadzór w zakresie procesów dekontaminacji. W **16** obiektach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-technicznego. Zarejestrowano **13** ognisk zakażeń wewnątrzszpitalnych. Czynnikiem dominującym w w/w ogniskach był Covid 19, *Acinetobacter baumannii* i Grypa.

W zakresie nadzoru epidemiologicznego dotyczącego chorób zakaźnych działania Inspekcji Sanitarnej polegają na stałej analizie epidemiologicznej chorób zakaźnych oraz postępowaniu przeciwepidemicznym, które prowadzi do wyeliminowania czynnika zakaźnego, przecięcia dróg szerzenia się choroby oraz na nadzorze nad podnoszeniem odporności populacji poprzez szczepienia ochronne.

W 2024 r kontynuowany był nadzór nad grypą oparty na systemie SENTINEL.

Zarejestrowanych jest **9** przypadków zakażenia wirusem HIV, pierwszy w rejestrach figuruje od 1998 roku w b.r. zarejestrowano 3 nowe przypadki.

Prowadzono działania związane z nadzorem nad gruźlicą. W 2024 r. zarejestrowano **14** potwierdzonych przypadków. Osoby z otoczenia chorych objęte

zostały czynnym nadzorem epidemiologicznym, w celu zapobiegania szerzenia się gruźlicy.

W ujęciu tabelarycznym przedstawiono liczbę zachorowań i zapadalność na choroby zakaźne na terenie powiatu starachowickiego w **latach: 2023 – 2024:**

Jednostka chorobowa	2024		2023	
	Liczba zachorowań	Zapadalność w powiecie	Liczba zachorowań	Zapadalność w powiecie
Nieżyt jelitowy wywołany przez rotawirusy	37	44,52	24	28,54
Salmonelloza	19	22,86	11	13,08
Sars-Covid-19	645	776	822	977,62
Krztusiec	44	52,94	0	0
Borelioza	43	51,74	40	47,57
Styczność i narażenie na wściekliznę	30	36	21	24,76
Gruźlica	14	16,8	10	11,89
Bakteryjne zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych	0	0	1	1,18
grypa	21	25,26	33	39,24
Zachorowania rzekomogrypowe	525	631,7	1652	1964,77
WZW typu B przewlekłe	6	7,2	3	3,56
WZW typu C przewlekłe	8	9,6	8	9,51
Choroba meningokokowa	0	0	0	0

W odniesieniu do roku 2023 - w 6 jednostkach chorobowych nastąpił wzrost zachorowań. Spadek zanotowano w 4 jednostkach chorobowych.

2. Realizacja szczepień ochronnych

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest koordynatorem programu szczepień ochronnych. Nadzoruje, planuje, przeprowadza instruktaże, zaopatruje placówki wykonujące szczepienia w preparaty szczepionkowe, sporządza sprawozdania z wykonawstwa szczepień.

W powiecie starachowickim w 2024 roku w ramach realizacji PSO szczepieniom podlegało **4233** dzieci i młodzieży w wieku od 0 do lat 19.

Szczepienia ochronne wykonywane były w **23** punktach szczepień placówek ochrony zdrowia. W/w placówki posiadają urządzenia chłodnicze wyposażone w elektroniczny system pomiaru z powiadomieniem SMS o przekroczeniach temperatur oraz zapewniają

zachowanie łańcucha chłodniczego podczas przewozu preparatów szczepionkowych. Szczepienia wykonują pielęgniarki, które ukończyły kurs immunoprofilaktyki.

W 2024 r. w w/w placówkach przeprowadzono **23** kontrole, podczas których stwierdzono **2** uchybienia dotyczące nieterminowego wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych.

W powiecie starachowickim odnotowano znacznie niższy poziom uodpornienia dzieci i młodzieży niż w 2023 roku. Stan zaszczepienia za rok 2024 przedstawia się następująco:

- **97,3 %** dla szczepień gruźlicy noworodkowej i szczepienia p. WZW typu B i był o **1,3 % niższy** niż w roku 2023,
- przeciwko odrze-różyczce-świnie rocznik 2022 szczepienie wykonane w **91,1 %**,
- szczepienie p/błonicy, tężcowi i krztuścowi do ukończenia 2 lat wykonane w **84,5 %**, tj. **3,5 % mniej** niż w roku 2023,
- przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi oraz polio w 6 roku życia uodporniono **61,8 %** populacji, tj. **2,7 % więcej** w stosunku do wykonania w roku 2023,
- przeciwko odrze, różyczce i świnie w 6 roku życia odsetek uodpornionych wyniósł **61 %**,
- przeciwko odrze, różyczce i świnie w 10 roku życia odsetek uodpornionych wyniósł **93 %**,
- przeciwko błonicy i tężcowi w 14 roku życia **72,1 %** tj. o **0,6% mniej** w stosunku do wykonania za 2023 r.,
- **niski** odsetek **71 %** uzyskano w szczepieniu przeciwko błonicy i tężcowi w 19 roku jednak **wyższy o 8,7 %** w stosunku do 2023 r.,
- **84,5 %** dzieci zostało uodpornionych przeciwko *Haemophilus influenzae* do ukończenia 2 lat,
- przeciwko rotawirusom zostało uodpornionych **58,3 %** dzieci do 6 miesiąca życia.

Od września 2024 r. zostały rozszerzone bezpłatne szczepienia przeciwko brodawczakowi ludzkiemu dla dzieci w wieku od 9 do 14 lat. W 2024 r. odbyły się

spotkania instruktażowe z koordynatorami w szkołach i placówkami POZ związane z wdrożeniem programu szczepień. W szkołach przeprowadzone zostały pogadanki na temat dobrodziejstwa szczepień przeciwko zakażeniom brodawczakiem ludzkim (HPV), które chronią w przyszłości przed zachorowaniem min. na raka szyjki macicy. Szczepienia te wykonywane są we wszystkich placówkach posiadających punkty szczepień oraz w placówkach oświatowych które wyraziły chęć udziału w programie.

Liczba dzieci i dorosłych zaszczepionych na własny koszt:

- przeciwko zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* zaszczepione zostały **32** osoby w przedziale wiekowym 20-29 lat,
- przeciwko ospie wietrznej uodpornione zostało **85** osób w ramach szczepień obowiązkowych osób narażonych,
- przeciwko WZW typu B zaszczepiono 152 osoby w ramach szczepień zalecanych i **10** osób w ramach szczepień obowiązkowych osób narażonych,
- przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi zaszczepionych zostało **10** osób w wieku 20-29 lat i 35 osób w wieku powyżej 30 lat,

W 2024 roku odnotowano następujące odczyny poszczepienne:

- łagodny po podaniu 3 dawki szczepionki p/pneumokokom i 1 dawki szczepionki p/odrze, różyczce i śwince,
- łagodny po szczepieniu p/gruźlicy,
- łagodny po podaniu 2 dawki szczepionki p/błonicy, tężcowi i krztuścowi,
- łagodny po podaniu 1 dawki szczepionki i p/błonicy, tężcowi i krztuścowi,
- poważny po podaniu 2 dawki przypominającej szczepionki p/ błonicy, tężcowi i krztuścowi,
- łagodny po szczepieniu BCG.

W Konsultacyjnym Punkcie Szczepień przeciwko wściekliźnie przy Oddziale Zakaźnym zaszczepiono **76** osób z czego **26** z powiatu starachowickiego.

3. Wnioski

1. Na bieżąco monitorowano sytuację epidemiologiczną powiatu starachowickiego.
2. W 2024 r zarejestrowano znaczny wzrost zachorowań **na krztusiec**, zachorowania dotyczyły zarówno dzieci jak również dorosłych - analizując przypadki zachorowań u dzieci zwrócono szczególną uwagę na stan ich zaszczepienia.
3. Oceniając realizację szczepień ochronnych za rok 2024 r. należy stwierdzić, że nastąpiło znaczne obniżenie w niektórych rocznikach odsetka zaszczepionych dzieci i młodzieży w wieku 0-19 lat.
4. Na terenie powiatu starachowickiego nie wszystkie szkoły wyraziły chęć udziału w akcji szczepień p/HPV, tym samym niewiele jest rodziców chętnych do uodpornienia dzieci.
5. Na terenie działania PPIS obserwowany jest wzrost liczby rodziców/opiekunów uchylających się od poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym.
6. W związku z wystąpieniem znacznej ilości ognisk wewnątrzoddziałowych skontrolowano Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych w PZOZ w Starachowicach, w oddziałach o największej liczbie odnotowanych ognisk przeprowadzono dodatkowe kontrole.

II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ

1. Wprowadzenie

Sekcja Nadzoru Higieny Środowiska swoje główne działania skupia na utrzymaniu bezpieczeństwa wody pitnej poprzez prowadzenie regularnego monitoringu jakości wody do spożycia przez ludzi, a także na nadzorze nad jakością wody w basenach oraz kąpieliskach, dzięki czemu jest w stanie

dokonać oceny jakości wody w wodociągach na obszarze całego powiatu starachowickiego. Wszystkie ujęcia wody na terenie powiatu oparte są na wodach podziemnych. W 2024 r. podobnie jak w latach poprzednich sieć wodociągowa była monitorowana w oparciu o ustalony roczny harmonogram poboru w wybranych punktach kontrolnych, rozmieszczonych na terenie całego powiatu.

W powiecie starachowickim funkcjonowało **6 wodociągów publicznego zaopatrzenia** dostarczających wodę do spożycia do poszczególnych gmin: Mirzec, Brody, Pawłów, Wąchock – obszar wiejski oraz miast: Starachowice i Wąchock.

Producentami wody zaopatrującymi ludność podobnie jak w 2023 r. są następujące podmioty:

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Starachowicach korzystające z głębinowych ujęć wody w Trębowcu oraz Ratajach. Podmiot ten zaopatruje w wodę w całości gminy Mirzec i Starachowice, większość gminy Brody (z wyjątkiem odbiorców zaopatrywanych przez ujęcie wody w Krynkach), gminę Wąchock z wyjątkiem miejscowości Parszów zaopatrywanej przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Skarżysku - Kamiennej nad którym nadzór sprawuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Skarżysku - Kamiennej, który potwierdził jakość wody jako zgodną z obowiązującymi przepisami w tamtejszej miejscowości.

Produkcja wody w 2024 roku dla poszczególnych ujęć wody wyniosła:

- Ujęcie wody w Trębowcu - 4 081 252 m³/rok – 11 150,96 m³/24h
- Ujęcie Rataje – 176 585 m³/rok – 482,47 m³/24h

Gminny Zakład Usługowo – Inwestycyjny w Pawłowie z siedzibą w Brzeziu.

Podmiot ten dostarcza wodę mieszkańcom gminy Pawłów. Gmina ta zaopatrywana jest w wodę z 4 własnych ujęć głębinowych: w Bronkowicach, Szerzawach, Ambrożowie oraz Świślinie. Kilkanaście gospodarstw w miejscowości Pokrzywnica – Wymysłów oraz Szeligi jest zaopatrywana z ujęć wody podziemnej w Waśniowie należącym do Gminy Waśniów i będącym pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim. Sieć wodociągowa zaopatrywana w wodę z ujęcia w Szerzawach jest dodatkowo wspomagana w razie potrzeby wodą produkowaną przez ujęcie w Ambrożowie.

Gminny Zakład Usługowo – Inwestycyjny wyprodukował:

- Ujęcie wody Bronkowice – 266 300 m³/rok – 727,59 m³/24h
- Ujęcie wody Szerzawy – 243 863 m³/rok – 666,29 m³/24h
- Na terenie gminy znajduje się też ujęcie wody w Ambrożowie, które wspomaga swoją produkcją wodociąg w Szerzawach z ujęciem w Szerzawach z produkcją wody: 38 526 m³/rok – 105,26 m³/24h
- Ujęcie wody Świślina – 6 810 m³/rok – 18,60 m³/24h

Zakład Gospodarki Komunalnej w Brodach zaopatrujący mieszkańców miejscowości Krynki w gminie Brody oraz część miejscowości Brody.

- Produkcja wody z ujęcia głębinowego w Krynkach - 49 008 m³/rok – 133,9 m³/24h

Oprócz wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, nadzorem sanitarnym został objęty także wodociąg Zakładów Górniczo -Metalowych „Zębiec” w Zębcu gm. Brody - jako indywidualne ujęcie wody dostarczające wodę do budynków użyteczności publicznej. Zaopatruje on około 318 osób. Są to pracownicy ZGM oraz pracownicy podmiotów gospodarczych korzystających z pomieszczeń biurowych i hal

produkcyjnych. Woda dostarczana do obiektów użyteczności publicznej przez to urządzenie spełnia wymagania mikrobiologiczne określone w części A oraz chemiczne określone w części B załącznika nr 1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

2. Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę.

2.1. Wodociągi o produkcji $\leq 100 \text{ m}^3/\text{d}$

Wodociąg Świślina,

2.2. Wodociągi o produkcji $101-1000 \text{ m}^3/\text{d}$

Wodociągi: Rataje, Bronkowice, Szerzawy, Krynki.

2.3. Wodociągi o produkcji $1000-10000 \text{ m}^3/\text{d}$ – Brak

2.4. Wodociągi o produkcji $10001-100000 \text{ m}^3/\text{d}$

Wodociąg Trębowiec

Inne podmioty zaopatrujące w wodę

Zakładowy wodociąg ZGM „Zębiec” w Zębcu nie zaopatrujący stałych mieszkańców.

Udział poszczególnych wodociągów publicznych w zaopatrzeniu stałych mieszkańców w wodę do spożycia w powiecie starachowickim przedstawia poniższy schemat:

Hala pomp ujęcia wody w Trębowcu

Wodociąg Trębowiec zaopatruje ok. 62 900 osób, co stanowi ok. 75,00 % ludności całego powiatu starachowickiego.

Wodociąg	Szacunkowa liczba obsługiwanej ludności	Długość sieci wodociągowej [km]
<i>Trębowiec</i>	62 900	426,00
<i>Szerzawy</i>	7600	123,24
<i>Bronkowice</i>	5800	58,4
<i>Rataje</i>	5600	53,25
<i>Krynki</i>	1500	7,53
<i>Świślina</i>	260,00	2,6

Wodociąg	Materiały użyte do budowy sieci
<i>Trębowiec</i>	żeliwo sferoidalne, żeliwo, stal, PCV, PE
<i>Szerzawy</i>	PCV, azbestocement
<i>Bronkowice</i>	żeliwo, PCV, PE
<i>Rataje</i>	stal, żeliwo sferoidalne, PCV, PE
<i>Krynki</i>	PE
<i>Świślina</i>	PCV
<i>Zębiec</i>	PCV, PE, żeliwo, stal

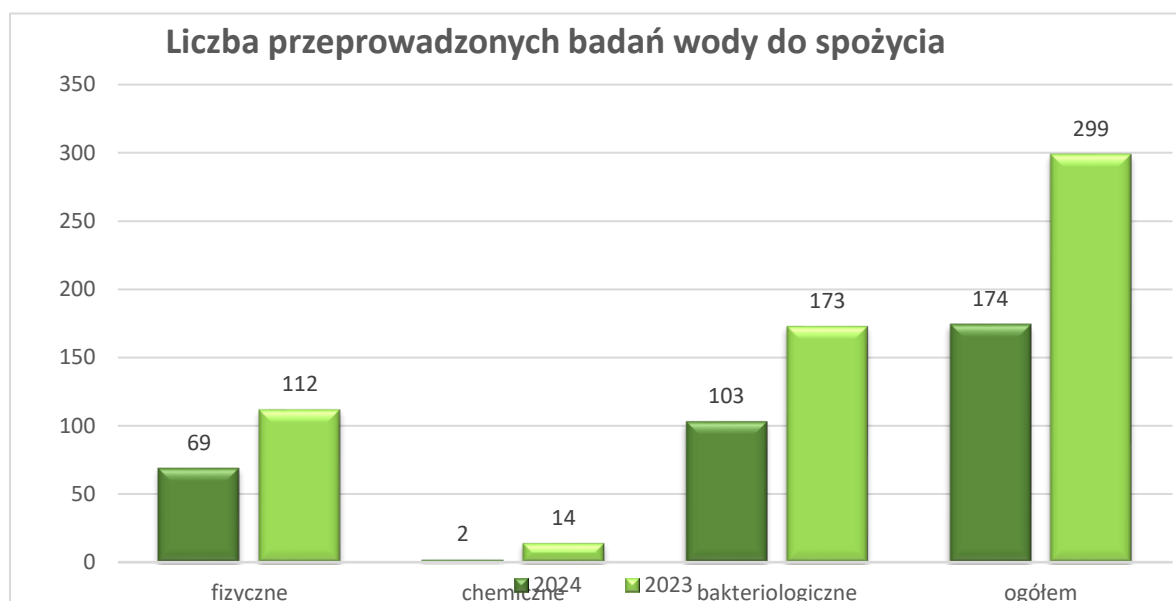

Uzdatnianie wody stosowane jest przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Starachowicach i dotyczy ono wody pochodzącej z ujęcia w Trębowcu. Woda głębinowa z ujęcia w Trębowcu wymaga uzdatniania ze względu na podwyższoną zawartość żelaza oraz manganu. Uzdatnianie w tym przypadku polega na filtrowaniu filtrami o złożu antracytowo-kwarcowym i przepływie grawitacyjnym. Chemiczne środki uzdatniania nie muszą być stosowane. W razie wystąpienia zanieczyszczeń mikrobiologicznych woda zostaje poddana chlorowaniu podchlorynem sodu powstałym w drodze elektrolizy chlorku sodu (soli kuchennej). System wytwarzania i dozowania dezynfektanta jest zintegrowany z systemem automatyki ujęć. W przypadku pozostałych ujęć w powiecie starachowickim woda surowa spełnia wszystkie normy wody do spożycia i jest wprowadzana do sieci wodociągowej bez konieczności uzdatniania. W razie stwierdzenia pojawienia się mikroorganizmów w wodociągu - następuje chlorowanie wody podchlorynem sodu w wyznaczonych punktach na wodociągach. W powyższym zakresie w 2024 r. nie nastąpiły żadne zmiany.

W zakresie prowadzonego monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi jak co roku podstawą oceny jakości wody dostarczanej odbiorcom były wyniki badań laboratoryjnych próbek wody pobieranej przez przedstawicieli PPIS w Starachowicach z punktów czerpalnych wyznaczonych na stałe punkty kontrolne, w miejscach pozwalających na ocenę skuteczności procesu uzdatniania oraz na ocenę wody wprowadzonej i dystrybuowanej do odbiorców. W laboratoriach wykonuje się badania parametrów w zakresie grupy A i B załącznika nr 2, dostarczając informacji niezbędnych do oceny, czy spełnione są wszystkie wymagania określone w obowiązującym rozporządzeniu. Zakres badań monitoringu jakości wody obejmuje parametry mikrobiologiczne, fizykochemiczne, organoleptyczne, a także związki toksyczne, rakotwórcze, mutagenne i promieniotwórcze. Na podstawie uzyskanych wyników badań laboratoryjnych próbek wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Starachowicach wydaje oceny o przydatności, warunkowej przydatności

lub braku przydatności wody do spożycia. Ponadto w kompetencjach Państwowej Inspekcji Sanitarnej leży kontrola stanu zabezpieczenia ujęć wody oraz kontrola stacji uzdatniania wody w zakresie stanu sanitarno-higienicznego.

W ramach monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2024 roku wykonano w Oddziale Laboratoryjnym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Starachowicach ogółem **174** badań, w tym: **69** fizycznych, **2** chemiczne i **103** badania bakteriologiczne.

Próbki wody pobierane były zgodnie z zatwierdzonymi rocznymi harmonogramami, z częstotliwością zależną od wielkości produkcji wody, a badania w ramach kontroli urzędowej wykonywane były przez Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Starachowicach w zakresie parametrów grupy A oraz Oddział Badań Higieny Środowiska Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Kielcach w zakresie parametrów grupy A i B załącznika nr 2 rozporządzenia. W ramach kontroli wewnętrznej zarządcy wodociągów przedstawili łącznie **192** sprawozdania z badań wykonanych zgodnie z zaplanowany harmonogramem. Badania w ramach kontroli wewnętrznej dostawców wody przeprowadzane były w Oddziale Laboratoryjnym Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Starachowicach, a także w Laboratorium Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Starachowicach, Laboratorium Badawczym GBA POLSKA Sp. z o. o. w Warszawie, ALS Poland Sp. z o. o. w Skoczowie, oraz EKO-

PROJEKT W. Z. Żywczyk Spółka Jawna w Ostrowcu Świętokrzyskim. Wymienione laboratoria osiadają aktualne certyfikaty Polskiego Centrum Akredytacji oraz system jakości zatwierdzony przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

Ilość wodociągów w powiecie w 2024 r. w zależności od wielkości produkcji wody przedstawia poniższa tabela:

			Liczba urządzeń dostarczających wodę						Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)	
			według ewidencji w 2021 r.	w tym skontrolowanych	Odpowiadająca wymaganiom	nie odpowiadająca wymaganiom mikrobiologicznym	nie odpowiadająca wymaganiom fizykochemicznym	nie odpowiadająca wymaganiom dla substancji promieniotwórczych	odpowiadającą wymaganiom	nie odpowiadającą wymaganiom ogółem
			1	2	3	4	5	6	7	8
Wodociągi o produkcji [m ³ /24h]	≤100	1	1	1	1	0	0	0	0,260	0
	101-1000	2	4	4	4	0	0	0	20,500	0
	1001-10000	3	0	0	0	0	0	0	0	0
	10001-100000	4	1	1	1	0	0	0	62 900	0
	>100000	5	0	0	0	0	0	0	0	0
A. wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę - ogółem			6	6	6	0	0	0	83 660	0
B. Inne podmioty zaopatrujące w wodę			1	1	1	0	0	0	0,318	0

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów

W dniu 20.06.2024 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Starachowicach wpłynęło pismo Prezesa PWiK Sp. z o. o w Starachowicach ul. Iglasta 5, w sprawie stwierdzenia niezgodność parametrów jakości wody z dopuszczalnymi wartościami określonymi w załączniku nr 1C tab. 1 lp. 1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Próbkę wody pobrana była w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej zgodnie z zaplanowanym harmonogramem. Sprawozdanie z badań wykazało iż w próbce pobranej z hydroforni ujęcia wody w Ratajach stwierdzono śladową ilość bakterii grupy coli w ilości 5

jtk/100ml. Jednocześnie badania wykluczyły obecność bakterii chorobotwórczych *Escherichia coli* oraz enterokoków. Po przeprowadzeniu przez zarządcę wodociągu działań naprawczych, w dniu 24.06.2024 r. w ramach urzędowej kontroli jakości wody pobrano próbki wody wprowadzanej do sieci wodociągowej z budynku hydroforni zlokalizowanego na terenie ujęcia w Ratajach oraz u konsumentów z Samorządowego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Wąchocku ul. Błonie 24. Wyniki badania zamieszczone w sprawozdaniach z badań jakości wody były prawidłowe i zgodne z wymaganiami. Dodatkowo w ramach kontroli wewnętrznej zarządca wodociągu przekazał 3 sprawozdania z badań próbek wody pobranych w dniu 20.06.2024 r. z hydroforni ujęcia wody w Ratajach oraz u odbiorców na terenie gminy Wąchock. Wszystkie sprawozdania z badań potwierdziły skuteczność przeprowadzonych działań naprawczych zmierzających do poprawy jakości wody. Zgodnie z zarządzeniem decyzji usunięto zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Chlorowanie wody dawkami zgodnymi z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) zakończone zostało w dniu 26.06.2024 r.

W dniu 18.07.2024 r. w Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Starachowicach wykonano badania próbek wody z Przepompowni PWiK ul. Iglasta 5 oraz z Laboratorium PSSE ul. Złota 6 w Starachowicach. W powyższych próbkach stwierdzono niezgodność parametrów jakości wody z dopuszczalnymi wartościami określonymi w załączniku nr 1C tab. 1 lp. 1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Próbki wody pobrane były w ramach kontroli urzędowej prowadzonej zgodnie z zaplanowanym harmonogramem. Sprawozdania z badań wykazały, iż w próbkach pobranych w Przepompowni PWiK ul. Iglasta 5 i w budynku PSSE ul. Złota 6 w Starachowicach stwierdzono śladową ilość bakterii grupy *coli* w ilości 6 jtk/100ml i 3 jtk/100ml. Jednocześnie badania wykluczyły obecność bakterii chorobotwórczych *Escherichia coli* oraz enterokoków. W dniu 22.07.2024 r. w ramach urzędowej kontroli jakości wody pobrano próbki wody u odbiorców wody na terenie miasta Starachowice. Wyniki badań jakości wody były prawidłowe i zgodne z wymaganiami. Próbką wody wprowadzanej

do wodociągowej sieci miejskiej z przepompowni przy ul. Iglastej 5 w Starachowicach pobrana w dniu 19.07.2024 r. również potwierdziła skuteczność działań naprawczych prowadzonych przez zarządcę wodociągu. Próbkę wody wprowadzanej do sieci z ujęcia wody w Trębowcu oraz u odbiorców terenu gminy Mirzec, skąd następnie trafia ona do miasta Starachowice, w trakcie prowadzonego postępowania nie wykazywały żadnych przekroczeń. Próbkę pobraną w dniach 18 i 19 lipca 2024 r. u odbiorców w miejscowościach Lubienia i Styków wykluczyły obecność zanieczyszczenia mikrobiologicznego na terenie gminy Brody. Dodatkowo w ramach kontroli wewnętrznej zarządca wodociągu wykonał badania wody i przekazał sprawozdania z badań próbek wody pobranych w dniach 18, 19 i 22 lipca 2024 r. z hali pomp ujęcia wody w Trębowcu, przepompowni wody w Starachowicach przy ul. Iglastej wprowadzanej do sieci wodociągowej miasta Starachowice, sieci wodociągowej na terenie miasta, a także u odbiorców wody na terenie gminy Mirzec i miasta Starachowice. Sprawozdania z badań prowadzonych przez Laboratorium Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o. o. z systemem jakości zatwierdzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Starachowicach również potwierdziły należyłą jakość wody i wykluczyły obecność bakterii grupy *coli*.

W dniu 09.09.2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Starachowicach na podstawie sprawozdania z badań wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej, zleconych przez zarządcę wodociągu w Laboratorium Eko-Projekt W.Z. Żywczyk spółka jawna ul. J. Kilińskiego 49L 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski wydał decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia. Badanie potwierdziło obecność bakterii grupy *coli* oraz *Escherichia coli* w próbce pobranej z hydroforni ujęcia wody w Krynkach zaopatrującego w wodę miejscowości Krynki oraz częściowo Brody. Próbkę pobraną w dniach 11 i 12 września z punktów zlokalizowanych na ujęciu wody oraz u konsumentów potwierdziły skuteczność działań naprawczych podjętych przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Brodach będący zarządcą wodociągu.

W dniu 26.11.2024 r. w ramach zaplanowanej kontroli urzędowej pobrano próbki wody w punkcie zgodności: Szkoła Podstawowa Krynki ul. Szkolna 7. Sprawozdanie z badań wykazało ponadnormatywną wartość parametru: bakterie grupy

coli w ilości 29 jtk/100 ml oraz wykluczyło obecnosc bakterii *Escherichia coli* oraz enterokoków. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Starachowicach wydał decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia. Próbkę pobraną w dniu 28.11.2024r. potwierdziła obecność mikroorganizmów w sieci wodociągowej natomiast wykluczyła na ujęciu wody w Krynkach. Próbkę pobraną w dniu 02.12.2024r. z punktów zlokalizowanych u konsumentów potwierdziła skuteczność działań naprawczych polegających na płukaniu sieci wodociągowej oraz chlorowaniu wody, podjętych przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Brodach.

W powyższych sprawach wydano 2 decyzje administracyjne stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia, 2 decyzje administracyjne stwierdzające brak przydatności do spożycia. Decyzje zobowiązywały jednocześnie władze gmin do przekazania odbiorcom wody stosownych informacji w tym zakresie oraz w przypadku braku przydatności wody do spożycia, zaopatrzenie odbiorców z zastępczego źródła wody. PPIS w Starachowicach przesłał opracowane komunikaty o jakości wody do spożycia stronom zobowiązanym do informowania odbiorców wody. Po potwierdzeniu skuteczności działań naprawczych urzędową kontrolą jakości wody, PPIS w Starachowicach wydał 4 decyzje stwierdzające przydatność wody do spożycia.

Do PPIS w Starachowicach w roku 2024 nie wpłynęły żadne informacje, aby na terenie powiatu wystąpiły jakiegokolwiek negatywne skutki zdrowotne spożywania wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Starachowicach w oparciu o podjęte i przedstawione czynności związane z nadzorem sanitarnym nad jakością wody do spożycia, dokonywał oceny pobranych próbek wody i na podstawie uzyskanych wyników w 2024 r. wydał: 1 obszarową ocenę dotyczącą jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dla powiatu starachowickiego, 5 obszarowych ocen dotyczących gmin: Starachowice, Mirzec, Pawłów, Wąchock i Brody, 8 okresowych ocen jakości wody stwierdzających jej przydatność do spożycia przez ludzi z poszczególnych wodociągów (w tym 2 dotyczące wodociągu Trębowiec ze względu na jego wyższą produkcję). Działania mające na celu ochronę zdrowia odbiorców wody w przypadku wykrycia zanieczyszczenia były podjęte bezzwłocznie zarówno przez dostawców wody jak i władze poszczególnych gmin. Mieszkańcy powiatu starachowickiego są zaopatrywani w wodę wolną od mikroorganizmów

chorobotwórczych, pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz substancji chemicznych w ilościach zagrażających zdrowiu, a także nie posiadającą agresywnych właściwości korozyjnych, która spełnia wymagania mikrobiologiczne określone w części A oraz chemiczne określone w części B załącznika nr 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Na terenie powiatu starachowickiego brak jest ujęć powierzchniowych wody, nie ma przyznaných odstępstw dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

3. Badania ciepłej wody w szpitalach i w budynkach zamieszkania zbiorowego na obecność pałeczek *Legionella sp.*

W 2024 r. prowadzony był także nadzór nad jakością wody ciepłej. Wykonano ogółem 7 badań w ramach kontroli urzędowej w 2 szpitalach i w 1 hospicjum oraz 1 badanie w ramach dochodzenia epidemiologicznego w prywatnym budynku mieszkalnym. Administratorzy

budynków przekazali 13 sprawozdań z badań wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej wykonanych w obiektach typu: 2 szpitale, 1 hospicjum, 10 budynków zamieszkania zbiorowego. W 4 obiektach stwierdzono niezgodność z załącznikiem nr 5 obowiązującego Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r., poz. 2294).

W wyniku przeprowadzonego postępowania administracyjnego (4 decyzje) dotyczącego tych obiektów, jakość wody w instalacji wody ciepłej została dostosowana do obowiązujących przepisów.

3.1. Badania ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

W 2024 roku wykonywano badania wody ciepłej w Szpitalu Powiatowym (3 badania), hospicjum (2 badania), Centrum Medycznym Visus (2 badania). Administratorzy tych obiektów przekazali również 7 sprawozdań z badań wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej. W żadnym z obiektów nie stwierdzono ponadnormatywnych wartości pałeczek *Legionella sp.*

3.2. Badania ciepłej wody użytkowej w budynkach zamieszkania zbiorowego.

W omawianym okresie zarządcy budynków zamieszkania zbiorowego przekazali 20 sprawozdań z badań przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej. Były to 4 Domy Pomocy Społecznej, dwie placówki oświatowo – wychowawcze oraz 4 obiekty hotelowe. W 4 obiektach stwierdzono niezgodność z załącznikiem nr 5 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (2 hotelowe, 1 placówka oświatowo-wychowawcza oraz 1 DPS). Po wszczętych postępowaniach administracyjnych i przeprowadzonych działaniach naprawczych powtórne badania jakości wody ciepłej potwierdziły skuteczność podjętych działań.

4. Wnioski

Wynikiem prowadzonego postępowania administracyjnego w obiektach dostosowano jakość wody ciepłej użytkowej do obowiązujących przepisów. Stały nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia oraz niezwłocznie przeprowadzane działania naprawcze dają gwarancję dostarczania wody o odpowiedniej jakości dla wszystkich odbiorców.

W związku z powyższym PPIS w Starachowicach w 2024 r. ocenił jakość wody na terenie powiatu starachowickiego jako przydatną do spożycia.

Jakość wody pochodzącej z wodociągu zakładowego ZGM „Zębiec” w Zębcu także nie budziła zastrzeżeń.

III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

1. Wprowadzenie

Do zakresu działania Sekcji Nadzoru Higieny Środowiska należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w szczególności dotyczące utrzymania należytego stanu sanitarnego obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, terenów rekreacyjno-sportowych i kąpielisk czy transportu publicznego.

Aktualnym nadzorem sanitarnym w zakresie Higieny Środowiska objętych było w 2024 r. **380** zewidencjonowanych obiektów, do których należą: obiekty hotelarskie, noclegowe, wypoczynku i rekreacji, świadczące usługi fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, ustępy publiczne, obiekty kąpielowe i sportowe. Przeprowadzono w 2024 r. **ogółem 271 kontroli (199 kontroli obiektów użyteczności publicznej i 72 kontrole związane z poborem próbek wody)**

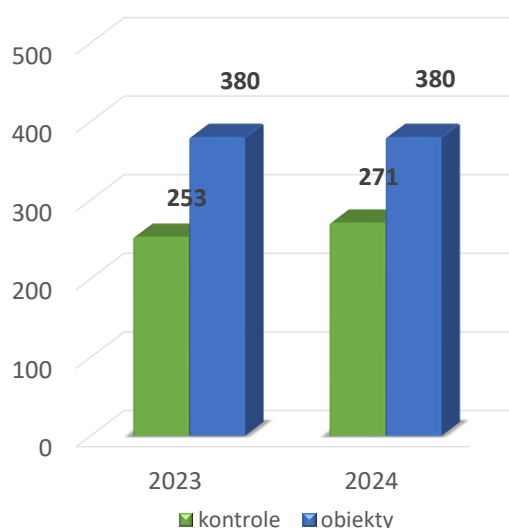
Ogółem w 2024 r. wydano:

61 decyzji merytorycznych i 6 decyzji płatniczych;

39 postanowień (głównie dotyczących sprowadzenia zwłok z zagranicy, uchwał Rady Gmin oraz organizowanych imprez masowych).

W ramach współpracy PPIS w Starachowicach z jednostkami samorządu terytorialnego opiniował projekty Uchwał Rady Gmin dotyczące Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie poszczególnych gmin.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urządzeń

2.1. Ustępy publiczne

Ustępy publiczne należą do obiektów, w których prawidłowy stan sanitarny, w tym bieżąca dezynfekcja są niezbędne dla zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego osób z nich korzystających.

W 2024 r. w ewidencji SNHŚ znajdowało się **6 ustępów publicznych stałych w mieście i 3 w gminach.**

We wszystkich ustępach podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg sieciowy. Natomiast nieczystości płynne odprowadzane są do gminnej lub miejskiej sieci kanalizacyjnej, zastrzeżeń w tym zakresie nie stwierdzono.

Toalety poddane kontroli były zaopatrzone w niezbędny sprzęt i właściwą ilość środków do utrzymania ich w czystości. Skontrolowane ustępy, ich urządzenia i elementy wyposażenia utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-technicznym i porządkowym.

W 2024r. funkcjonowały w okresie letnim 2 ustępy na kąpielisku „Piachy” ul. Składowa i na kąpielisku Lubianka ul. Południowa w Starachowicach. Kontrolom w zakresie stanu sanitarno-technicznego poddano **8 ustępów - przeprowadzono 8 kontroli.**

2.2. Obiekty pomocy społecznej

W 2024r. w powiecie starachowickim Starachowicach funkcjonowały **4 domy Pomocy Społecznej.** Zakres kontroli obejmował stan sanitarno-techniczny i higieniczny obiektów, postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi, postępowanie z bielizną.

Gospodarka w zakresie odpadów medycznych prowadzona była w sposób prawidłowy, gromadzenie w przenośnych urządzeniach chłodniczych, placówki posiadały umowy na ich odbiór z wyspecjalizowanymi w tym zakresie firmami. Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono. Obiekty przystosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych. Stan sanitarno-techniczny i porządkowy w pokojach pensjonariuszy, w pomieszczeniach pomocniczych nie budził zastrzeżeń. Węzły higieniczno-sanitarne przy pokojach utrzymane były należycie, czystość i dezynfekcja wyposażenia prowadzone bez zastrzeżeń. **Przeprowadzono w 2024r . 3 kontrole**

sanitarne. Decyzji nie wydawano.

2.3. Obiekty hotelarskie

Zakresem kontroli obiektów hotelowych objęto ocenę stanu sanitarnego, technicznego i porządkowego pokoi noclegowych, łazienek, ustępów ogólnodostępnych oraz zaplecza hotelowego. Bazę noclegową na terenie powiatu starachowickiego stanowiły w 2024r. **3 hotele**, oraz **23 inne obiekty**, w których świadczone są usługi hotelarskie.

W 2024r. skontrolowano **3 hotele**, **przeprowadzając 3 kontrole**.

Obiekty skategoryzowane wyposażone są zgodnie ze standardem, dostosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Łazienki ogólnodostępne oraz węzły higieniczno-sanitarne przy pokojach noclegowych spełniają wymogi sanitarne.

Według ewidencji na terenie powiatu zlokalizowane są **23 inne obiekty**, w których świadczone są usługi hotelarskie. W 2024r. skontrolowano **16 obiektów**, **podczas 16 kontroli sanitarnych**. Nie stwierdzano nieprawidłowości.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli pozostałej bazy noclegowej stwierdza się, że obiekty powyższej grupy były dobrze wyposażone, zabezpieczone w sprzęt i środki czystości. Nie wnoszono uwag do stanu sanitarno-porządkowego i technicznego, nie stwierdzono również nieprawidłowości w gospodarce odpadami komunalnymi. Nie stwierdzano nieprawidłowości.

2.4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

Na terenie powiatu starachowickiego w roku 2024 działalność usługowa prowadzona była w:

- **73** zakładach fryzjerskich, skontrolowano **33** (w jednym obiekcie wydano zalecenie dotyczące poprawy stanu sanitarnego i technicznego zlewu na sali usługowej. Zalecenia zostały niezwłocznie wykonane, **(33 kontrole)**)
- **43** zakładach kosmetycznych skontrolowano **18**, **(18 kontrole)**
- **5** gabinetach odnowy biologicznej, skontrolowano **2**, **(2 kontrole)**
- **8** innych zakładach, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych i solarium, skontrolowano **2** **(2 kontrole)**.

Gabinety kosmetyczne, które przeprowadzają zabiegi z wykorzystaniem narzędzi wielokrotnego użycia, w czasie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanki coraz częściej wyposażone są we własne autoklawy albo posiadają podpisane umowy z firmą zewnętrzną na sterylizację narzędzi. Ponadto, wszystkie obiekty zaopatrzone są w środki do dezynfekcji przyborów i narzędzi, do dezynfekcji powierzchni, oraz dezynfekcji rąk. Zakłady posiadają opracowane i wdrożone procedury bezpiecznego i higienicznego postępowania w czasie świadczenia usług. Odzież ochronna w czasie pracy była czysta, prana najczęściej we własnym zakresie, poza zakładem.

Wszystkie obiekty podłączone są do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej miejskiej lub gminnej, zaopatrzone są w kosze i pojemniki na odpady komunalne. Nieprawidłowości w czasie kontroli nie stwierdzono, we wszystkich obiektach usługowych reżim sanitarny zachowany był na bieżąco.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej

Do tej grupy obiektów zaliczono: **1** stację PKP i **2** przystanki PKP. W stosunku do 2024 r. stan nie uległ zmianom. Wszystkie obiekty PKP zostały skontrolowane - **3 kontrole sanitarne**. Nie wykazały one nieprawidłowości z zakresu stanu porządkowego i technicznego. Tereny wokół obiektów utrzymane były należycie. Dokonano również oceny sanitarnej środków transportu publicznego. Skontrolowano **6** autobusów komunikacji miejskiej, pod kątem stanu porządkowego w środkach transportu publicznego. W wyniku przeprowadzonych kontroli uchybień nie stwierdzono (**1 kontrola**).

2.8. Inne obiekty użyteczności publicznej

W rejestrze obiektów użyteczności publicznej znajdują się także inne obiekty:

Apteki – 33;

Obiekty sportowe - 7 **skontrolowano 2**

Domy kultury – 8 **skontrolowano 2**;

Muzea – 1 **skontrolowano 1** ;

Parkingi – 4 **skontrolowano 2**;

Stacje paliw –14 **skontrolowano 7**;

Targowiska - 1 **skontrolowano 1**;

Zakłady pogrzebowe-7 **skontrolowano 4**;

Sklepy zielarskie-2; **skontrolowano 1**;

Cmentarze-24 **skontrolowano 4**;

Domy przedpogrzebowe -1;

Noclegowania -1 **skontrolowano 1**.

Skontrolowano ogółem w 2024 r. **25 powyższych obiektów**. Nie stwierdzano nieprawidłowości.

Tereny Rekreacyjne

W skład **46** terenów rekreacyjnych wchodzi: **39** piaskownic z placami zabaw, **3** plaże przy kąpielisku Piachy, kąpielisku Lubianka i przy stawie kąpielowym w Mircu (w 2024 r. skontrolowane zostały **3**) i **3** place sportowo-rekreacyjne oraz teren zielony, to jest Park Miejski.

Skontrolowane obiekty sportowo-rekreacyjne utrzymane były w sposób należyty, a powstałe podczas bieżącego użytkowania usterki usuwane były na bieżąco.

W 2024 r. **skontrolowano 43 obiekty rekreacyjne, w sumie przeprowadzono 43 kontrole**. Nie stwierdzano nieprawidłowości.

2.9. Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpieli i baseny kąpielowe

W sezonie letnim 2024 roku działały 2 kąpieliska: „Piachy” ul. Składowa oraz kąpielisko Lubianka ul. Południowa w Starachowicach, a także jedno miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli na terenie kompleksu wypoczynkowego w Mircu, którego administratorem jest Urząd Gminy w Mircu.

Sezon kąpieliskowy trwał od 22.06.2024 r. do 01.09.2024 r. Przed rozpoczęciem oraz podczas trwania sezonu kąpielowego na bieżąco monitorowano stan sanitarno-techniczny i porządkowy oraz jakość wody w obu akwenach. Na podstawie sprawozdań z badań kontroli wewnętrznej prowadzonych w trakcie trwania sezonu kąpielowego oraz sprawozdań z badań jakości wody i kontroli urzędowych przeprowadzonych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Starachowicach ustalono że jakość wody w badanym zakresie odpowiadała wymaganiom

mikrobiologicznym określonym w tabeli I części A zał. 1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 r., poz. 255). Od dnia 30 sierpnia 2024 r. do końca sezonu kąpielowego to jest do 1 września 2024 r. na Kąpielisku „Lubianka” wprowadzono zakaz kąpieli ze względu na zakwit sinic. Zakwit sinic utrzymywał się do końca trwania sezonu kąpielowego. Biorąc pod uwagę warunki pogodowe mogące nadal zachęcać do kąpieli osoby odwiedzające tereny kąpieliska oraz w związku z zaistniałą sytuacją zakwitów sinic, pomimo zakończenia okresu funkcjonowania kąpieliska ustalonego uchwałą Rady Miejskiej w Starachowicach, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Starachowicach uznał za wskazane oznakować kąpielisko informacją o zakwicie sinic i braku przydatności wody do kąpieli do czasu wizualnej poprawy jakości wody. Utrzymanie kąpielisk w dobrym stanie, zapewnienie bezpieczeństwa dla kąpiących się, wykonywanie niezbędnych prac porządkowych należały do zadań administratorów kąpielisk i miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli.

Teren obu kąpielisk wyposażony był w regulamin funkcjonowania obiektów, tablice informacyjne oraz oznakowanie dotyczące zakazu wprowadzania zwierząt. Obszar obu akwenów jest monitorowany.

W ramach nadzoru nad przygotowaniem kąpielisk do sezonu kąpielowego w 2024 r. przeprowadzone zostały badania wody celem wydania oceny o jej przydatności do kąpieli. W ciągu trwania sezonu letniego badania próbek wody odbywały się zgodnie z harmonogramem ustalonym przez organizatorów i zaakceptowanym przez PPIS w Starachowicach.

W ramach nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach wykonano w **2024 r. ogółem 2 badania mikrobiologiczne**. W okresie trwania sezonu letniego zarządzający kąpieliskami i miejscem okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli przeprowadzali systematyczne badania jakości wody. Zastrzeżeń w tym zakresie nie stwierdzono. Ogółem w ramach kontroli wewnętrznej wykonano **8 badań mikrobiologicznych**.

Tak jak w latach poprzednich na podstawie systematycznie aktualizowanych informacji PPIS w Starachowicach przez cały sezon letni 2024r. informował mieszkańców powiatu o przydatności wody do kąpieli w formie komunikatów

przesyłanych do lokalnych władz i mediów, a także na stronie internetowej PSSE.

Sprawując nadzór nad powyższymi obiektami w 2024 r. przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych, wydano ogółem **13 ocen dotyczących przydatności wody do kąpielii, 1 ocenę o nieprzydatności wody do kąpielii** ze względu na zakwit sinic w kąpielisku Lubianka. Wydano 1 decyzję dotyczącą braku przydatności wody do kąpielii na kąpielisku Lubianka.

W 2024 r. nadzorowano **3 baseny kryte**: Kryta Pływalnia przy ul. Szkolnej, basen kąpielowy przy hotelu „Senator” i basen kąpielowy przy hotelu „Europa” w Starachowicach natomiast obiekt pod nazwą baseny letnie ul. Szkolna w Starachowicach w sezonie letnim nie funkcjonował. Skontrolowano wszystkie baseny kryte, przeprowadzając **3 kontrole sanitarne**.

Kontrola **Krytej Pływalni przy ul. Szkolnej w Starachowicach** wykazała zachowanie bieżącej czystości oraz zaopatrzenie w asortyment środków dezynfekcyjnych i czystościowych. Stan techniczny obiektu także utrzymany był w sposób należyty.

Przeprowadzone w 2024 r. kontrole bieżące **basenu kąpielowego w hotelu „Senator” przy ul. Bankowej** nie stwierdziły uchybień w zakresie stanu sanitarno-technicznego oraz zaopatrzenia w środki czystościowe i dezynfekcyjne.

W kompleksie rekreacyjno – sportowym w **hotelu „Europa” ul. Radomska w Starachowicach** znajduje się część basenowa i część sportowa. Woda oprócz bezchlorowej dezynfekcji chemicznej jest również uzdatniana przy pomocy promieniowania UV.

W 2024 r. wykonano w ramach nadzoru sanitarnego ogółem **30 badań w tym 10 mikrobiologicznych, 10 fizycznych i 10 badań chemicznych**.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego wszystkim użytkownikom basenów i wodnych urządzeń rekreacyjnych bardzo ważny jest kompleksowy nadzór nad jakością wody i stanem sanitarno-higienicznym i technicznym obiektu, który jest prowadzony na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów prawnych przez właściciela obiektu w ramach kontroli wewnętrznej. Wprowadzone prawem przepisy polegają na zapewnieniu przez właścicieli programu kontroli jakości wody basenowej w postaci między innymi zatwierdzonego przez organy PIS harmonogramu badań jakości wody. W przypadku wystąpienia pogorszenia jakości wody w którymś

z obiektów ich zarządcy niezwłocznie informowali o tym Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Starachowicach oraz podejmowali natychmiastowe działania naprawcze mające na celu zapewnienie użytkownikom bezpiecznej kąpiel. Po wykonaniu działań naprawczych i ponownych badaniach nieprawidłowości zostały wyeliminowane, jakość wody nie budziła zastrzeżeń. Zarządcy wszystkich funkcjonujących na terenie powiatu basenów zlecali wykonywanie badań w Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Starachowicach oraz Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach.

Ogół kontroli oraz analiza działań podejmowanych przez zarządców pływalni i basenów pozwalają stwierdzić, że woda w 2024 r. spełniała wymagania mikrobiologiczne i fizykochemiczne określone w załącznikach 1 i 2 w/w rozporządzenia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, z wyjątkiem notowanych odchyleń od normy poziomu chloru związanego w obiektach funkcjonujących z wykorzystaniem dezynfekcji chlorem.

3. Wnioski

1. Brak konkretnych przepisów prawnych regulujących wymagania, jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, gabinety odnowy i tatuażu - co stanowi utrudnienie dla nowopowstających i funkcjonujących obiektów oraz dla ich nadzoru.
2. Nowo otwierane zakłady usługowe są przestrzenne i funkcjonalne, wyposażone w nowoczesny sprzęt i urządzenia, oferujące coraz nowsze zabiegi kosmetyczne i upiększające.
3. W roku 2024 r. stan sanitarny i techniczny skontrolowanych ustępów publicznych nie budził zastrzeżeń.
4. Skontrolowane obiekty hotelarskie oraz pozostałe użyteczności publicznej działały w minionym roku bez poważniejszych zastrzeżeń.
5. W okresie trwania sezonu letniego na mocy uchwały Rady Miasta w Starachowicach działalność prowadziło Kąpielisko Lubianka ul. Południowa i kąpielisko Piachy ul. Składowa w Starachowicach.
6. W sezonie letnim w miesiącu lipcu działało miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpiel na terenie wypoczynkowym przy stawie kąpielowym w Mircu.

IV. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA

Wprowadzenie

Zakres nadzoru sanitarnego nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą obejmował kontrole warunków higieniczno-sanitarnych, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia

zdrowotne w celu ochrony zdrowia ludzkiego.

Ogółem w 2024r. na **43** zewidencjonowane obiekty skontrolowano **25** placówek.

Do grupy tej zaliczono: 2 szpitale, 30 podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (ubyło 4 obiekty), 1 hospicjum oraz 8 zakładów badań diagnostycznych i medycznych laboratoriów diagnostycznych. W stosunku do roku 2024 przybył Punkt Pobrań krwi „ALAB” ul. Konstytucji 3 Maja w Starachowicach. Do innych placówek zaliczono w roku ubiegłym: Centrum Edukacji Społecznej i Profilaktyki Zdrowotnej w Krynkach gm. Brody oraz Zakład Transportu Sanitarnego Ravmed Usługi Medyczne ul. Radomska 35 w Starachowicach.

1. Szpitale

W roku 2024 na terenie powiatu działały **2** szpitale tj.

- Centrum Medyczne „VISUS” ul. Medyczna 3 w Starachowicach – szpital jednodniowy,
- Szpital PZOZ w Starachowicach ul. Batalionów Chłopskich 6 w Starachowicach.

PZOZ w Starachowicach ul. Batalionów Chłopskich 6

W 2024 r. skontrolowano obydwie obiekty (**2 kontrole**). Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Zaopatrzenie w wodę

Skontrolowane powyżej podmioty wykonujące działalność leczniczą zaopatrywane są w wodę z wodociągu miejskiego pozostającego pod stałym nadzorem służb sanitarnych. Awaryjnym źródłem zaopatrzenia w wodę szpitali są zbiorniki wyrównawcze zapewniające co najmniej dobowy zapas wody.

1.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Gospodarka odpadami medycznymi w obu placówkach prowadzona jest w sposób prawidłowy. Segregacja odpadów odbywa się w miejscu ich powstawania.

Odpady medyczne ostre gromadzone są w pojemnikach atestowanych sztywnych, pozostałe w workach foliowych koloru czerwonego.

Magazynowanie odpadów w NSZOZ Centrum Medyczne „VISUS”

odbywa się w wydzielonym pomieszczeniu, w urządzeniach chłodniczych, z dostępem do wody bieżącej ciepłej i zimnej, punkt wodny wyposażony prawidłowo.

W Szpitalu PZOZ odpady do czasu wywozu do utylizacji magazynowane są w mobilnym, kontenerowym urządzeniu chłodniczym, zlokalizowanym na zewnątrz budynku szpitalnego. Teren, na którym ustawiono urządzenie jest utwardzony, a urządzenie zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych. Posiada ono wszystkie powierzchnie łatwo zmywalne, nienasiąkliwe, odporne na działanie środków dezynfekcyjnych. Przenośne urządzenia chłodnicze zapewniają właściwą temperaturę przetrzymywania odpadów, jest ona monitorowana na bieżąco. Transportem odpadów medycznych z obu szpitali zajmuje się firma zewnętrzna.

Odpady komunalne gromadzone są w wydzielonych kontenerach, usytuowanych w altanach śmietnikowych o podłożu utwardzonym. Wywozem zajmują się wyspecjalizowane firmy. Zastrzeżeń w opisanym zakresie nie stwierdzono. Kontrola zaplecza szpitalnego nie wykazała poważniejszych zastrzeżeń, wydane zostały jedynie zalecenia doraźne dotyczące likwidacji ubytków farby i zawilgoceń na suficie i ścianach toalety męskiej ogólnodostępnej w szpitalu ul. Batalionów Chłopskich 6. Nieprawidłowości zostały niezwłocznie usunięte.

1.3. Gospodarka bielizną szpitalną

Bielizna szpitalna z obu placówek prana jest w pralni zewnętrznej. Transport do i z obiektu zapewnia pralnia świadcząca usługi. Oprócz bielizny wielokrotnego użytku stosowana jest także w szerokim zakresie bielizna jednorazowa.

1.4. Prosektorium

Zakład Patomorfologii - pomieszczenia posiadają prawidłową wentylację, prowadzona jest bieżąca dezynfekcja powierzchni i narzędzi.

2. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Centrum zdrowia „Vita”

Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne to forma świadczeń, z których społeczeństwo korzysta najczęściej.

Do tej grupy należą: przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria, zakłady badań diagnostycznych.

Według ewidencji na terenie powiatu starachowickiego zlokalizowanych jest:

30 przychodni, poradni, ośrodków zdrowia (skontrolowano 18); 1 hospicjum; 8 medycznych laboratoriów diagnostycznych, punktów pobrań (skontrolowano 5).

Kontrole w podmiotach leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne wykazały, iż są one zorganizowane w sposób prawidłowy i spełniają obowiązujące wymogi sanitarno-higieniczne.

2.1. Zaopatrzenie w wodę

We wszystkich placówkach omawianej grupy podstawowym źródłem zaopatrywane są w wodę jest wodociąg sieciowy, woda o dobrej jakości, nieczystości płynne odprowadzane są do kanalizacji miejskiej lub gminnej. Uchybień w powyższym zakresie nie stwierdzono.

2.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi.

Placówki poddane kontroli posiadały opracowane i wdrożone procedury postępowania z odpadami medycznym. Segregacja odpadów odbywa się w miejscu ich powstawania. Czas gromadzenia odpadów na stanowiskach pracy jest zgodny z obowiązującymi przepisami. Do czasu odbioru do utylizacji odpady magazynowane są w wydzielonych pomieszczeniach wyposażonych w przenośne urządzenia chłodnicze, z dostępem do umywalki i bieżącej ciepłej i zimnej wody z prawidłowym wyposażeniem. Odpady z placówek te odbierane są do utylizacji przez profesjonalne firmy.

Odpady komunalne gromadzone są w kontenerach lub pojemnikach w altanach śmietnikowych. Utrzymaniem bieżącej czystości zajmuje się personel placówek, bądź zatrudnione specjalistyczne firmy sprzątające. Obiekty posiadają wydzielone pomieszczenia lub miejsca do przechowywania sprzętu czystościowego.

2.3.Gospodarka bielizną

Gospodarka bielizną medyczną w placówkach służby zdrowia odbywa się w sposób właściwy. W obiektach stosowana jest głównie bielizna jednorazowego użytku. Bielizna wielokrotnego użytku prana jest w pralniach zewnętrznych (transport bielizny zapewnia usługodawca własnymi środkami przewozu) lub w pralniach własnych. Zastrzeżeń w tym zakresie nie stwierdzono

3. Praktyki zawodowe

W roku 2024 r. w ewidencji pozostawało ogółem **71 praktyk zawodowych skontrolowano 68 (SNP)** - nie stwierdzano nieprawidłowości.

3.1.Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie nadzorowane praktyki zawodowe zaopatrywane są w wodę z wodociągów sieciowych, woda bieżąca ciepła i zimna, podłączone do sieci kanalizacyjnej miejskiej lub gminnej.

3.2.Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi oraz gospodarka bielizną.

Postępowanie prawidłowe zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami.

4.Wnioski

1. Stan sanitarny i techniczny podmiotów prowadzących działalność leczniczą szpitalną oceniany jest jako zadowalający.
2. Postępowanie z odpadami medycznymi, bielizną czystą i brudną w placówkach leczniczych jest zgodne z opracowanymi i wdrożonymi procedurami.

V. WARUNKI SANITARNO – HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Ważnym kierunkiem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest prowadzenie nadzoru sanitarnego w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w środowisku pracy oraz profilaktyki chorób

zawodowych.

1. Zakres kontroli warunków pracy

Bieżący nadzór w 2024 r. obejmował kontrole przestrzegania przepisów, między innymi w następującym zakresie:

- warunków środowiska pracy,
- wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,

- przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich,
- występowania i stosowania w działalności zawodowej w środowisku pracy niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3,
- występowania substancji chemicznych rakotwórczych lub mutagennych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub

mutagennym w środowisku pracy,

- występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy,
- przestrzegania przepisów przez producentów, importerów i osoby wprowadzające do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny (w tym również detergenty), produkty kosmetyczne oraz produkty biobójcze.

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny prowadził postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych u pracowników lub byłych pracowników zakończone wydawaniem decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub decyzji o braku podstaw do jej stwierdzenia.

Kontrolowano wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych, ich właściwe oznakowanie, dopuszczalność substancji czynnych produktów biobójczych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012r. w sprawie

udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych (Dz. U. UE. L. 2012. 167.1 z późniejszymi zmianami) oraz zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015r. o produktach biobójczych (tekst jednolity Dz.U. z 2021r., poz. 24), a przede wszystkim aktualność pozwoleń Ministra Zdrowia na wprowadzanie do obrotu produktu biobójczego.

Inspekcja sanitarna odpowiada za wprowadzanie do obrotu detergentów na podstawie Rozporządzenia (WE) Nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004r. w sprawie detergentów (Dz.U.UE.L.2004.104.1 z późniejszymi zmianami) oraz Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 907/2006 z dnia 20 czerwca 2006r. zmieniające rozporządzenie (WE) Nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie detergentów w celu dostosowania jego załączników III i VII (Dz.U.UE.L.2006.168.5).

W **2024 r.** ewidencją objętych było **436** zakłady pracy, w których zatrudnionych było **19.115** pracowników. Analogicznie w **2023 r.** ewidencja obejmowała **424** zakładów przy zatrudnieniu **18.115** pracowników.

W porównaniu z rokiem poprzednim liczba pracowników zwiększyła się o **1.000** osób. Największą grupę stanowią podmioty zatrudniające do 9 pracowników.

Zakłady objęte ewidencją w 2023 r.

Podział według zatrudnienia w zakładach objętych ewidencją	2023 Liczba zakładów
do 9 pracowników	267
10 - 49	116
50 - 249	28
250 i więcej	13
Suma zakładów	424
Liczba zatrudnionych	18.115

Zakłady objęte ewidencją w 2024 r.

Podział według zatrudnienia w zakładach objętych ewidencją	2024 Liczba zakładów
do 9 pracowników	273
10 – 49	122
50 – 249	29
250 – i więcej	12
Suma zakładów	4436
Liczba zatrudnionych	19.115

2. Postępowanie administracyjno-egzekucyjne i działania naprawcze.

2.1. Nadzór nad warunkami pracy- charakterystyka działań naprawczych.

Pracownicy sekcji nadzoru środowiska pracy skontrolowali w 2024 r. **97 zakładów** zatrudniających 13.879 pracowników. W ewidencji było zarejestrowanych 436 zakłady, gdzie znajdowało zatrudnienie 19.115 pracowników. Na podstawie danych ze skontrolowanych zakładów - 476 osób pracowało w przekroczeniach NDS/NDN czynników szkodliwych, w tym 16 pracowników w przekroczeniach NDS czynników chemicznych, 459 w przekroczeniach NDN czynników fizycznych, tj. hałasu i drgań mechanicznych, a w przekroczeniach pyłów-pracowało 7 osób.

Przeprowadzono **135** kontroli w zakładach. W celu wyeliminowania stwierdzonych

podczas kontroli nieprawidłowości higieniczno-sanitarnych wydano **60** decyzji administracyjnych, zawierających **218** nakazy.

W przypadku niewykonania w terminach nakazów określonych w decyzjach wszczynano postępowania egzekucyjne, w wyniku których wydano **12** upomnień, **2** tytuły wykonawcze i **1** postanowienie o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia; **52** decyzje płatnicze.

Przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia (biorąc pod uwagę wszystkie zakłady pracy w ewidencji) stwierdzono w **29** zakładach. Eksponowanych na jeden lub więcej czynników szkodliwych dla zdrowia w stężeniach lub natężeniach przekraczających dopuszczalne normatywy pracowało 476 pracowników.

W 2024 r. wydano **60 decyzji merytorycznych**, w tym:

- **43** decyzji zobowiązujących pracodawców do poprawy warunków środowiska pracy,
- **17** decyzji na obniżenie stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia do poziomów obowiązujących normatywów higienicznych NDS (najwyższego dopuszczalnego stężenia), NDN (najwyższego dopuszczalnego natężenia) oraz bezwzględnego stosowania ochron indywidualnych.

Decyzje obejmowały **218 nakazy**, w tym m.in.:

- **122** dotyczących badań i pomiarów,
- **20** nakazów w zakresie nadzoru nad chemikaliami (aktualne karty charakterystyki, aktualny spis chemikaliów, oznakowanie magazynu chemicznego),
- **35** dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych,
- **3** nakazy związane z przekroczeniem progów działania drgań mechanicznych,
- **3** nakazy dotyczyły zapewnienia ochron indywidualnych pracownikom,
- **6** dotyczyło pierwszej pomocy (szkoleń, listy przeszkolonych osób wywieszonych przy apteczce),
- **6** dotyczyło uchybień w zakresie czynników rakotwórczych (rejestrów prac i braku rejestru pracowników),
- **4** nakazy dotyczyły umorzenia postępowania,
- **17** nakazów na poprawę stanu zaplecza higieniczno- sanitarnego,

- 2 nakazy dotyczące detergentów – wstrzymanie do obrotu produktów nie posiadających oznakowania w języku polskim.

W 2024 r. skontrolowano **97 zakładów**, w tym w 16 zakładach stwierdzono przekroczenia

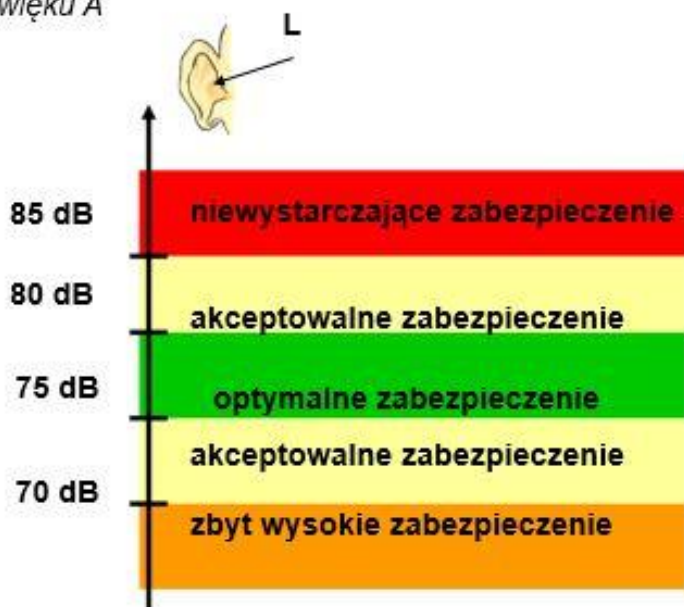
najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia pracowników (NDS i NDN):

- pyłów w 6 zakładach,
- hałasu w 10 zakładach,
- wibracji w 1 zakładach,
- czynników chemicznych w 3 zakładach.

Najpowszechniej występującym czynnikiem szkodliwym dla zdrowia pracowników w nadzorowanych zakładach pracy zarówno w 2024 r. jak i 2023 r. **jest ponadnormatywny hałas.**

Poziom
dźwięku A

Zestawienie zakładów skontrolowanych, w których stwierdzono niżej wymienione uchybienia:

Liczba zakładów w których stwierdzono niżej wymienione uchybienia		
	2024r. skontrolowanych 97 zakładów	2023r. skontrolowanych 76 zakładów
Liczba zakładów z przekroczeniami NDS i NDN	16	13
Brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych	27	19
Brak rejestru czynników szkodliwych	0	0
Brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego	0	1
Brak aktualnych badań lekarskich	0	0
Zły stan sanitarno- higieniczny pomieszczeń	12	8
Uchybienia w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin	7	9
Uchybienia w zakresie produktów biobójczych	0	0
Uchybienia w zakresie czynników biologicznych	0	0
Uchybienia w zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych	2	2
Uchybienia w zakresie prekursorów kat. 2 i 3	0	0

Z powyższych danych wynika iż zarówno w 2024 r. jak i 2023 r. najczęściej występującym uchybieniem był **brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia**.

2.2. Substancje chemiczne i ich mieszaniny, w tym prekursory narkotykowe kategorii 2 i 3, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy:

W 2024 r. w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin dokonano ogółem 61 kontrole i wszystkie dotyczyły stosowania chemikaliów, w tym 14 kontroli dotyczyło stosowania prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3.

Przeprowadzono 40 kontroli w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy. Przeprowadzono również 21 kontroli w zakresie produktów biobójczych.

Ewidencja zakładów obejmowała **169** obiektów z chemikaliami (w tym 119 stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny, 47 dystrybutorów, formulatorów 3).

W **21** zakładach stosowane były prekursory narkotykowe. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Starachowicach co roku wysyła sprawozdanie do Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach za rok poprzedni z ilości zużycia rocznego prekursorów narkotykowych w powiecie.

Po przeprowadzonych 61 kontrolach w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin wydano 7 decyzji administracyjnych. Wydano 20 nakazów które dotyczyły m.in.:

- braku lub nieaktualnego spisu stosowanych niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin (3 nakazy);
- braku lub nieaktualnych karty charakterystyki stosowanych niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin (8 nakazów);
- braku właściwego oznakowania opakowań chemicznych (2 nakazy),
- braku zgłoszenia do PCM niebezpiecznych mieszanin chemicznych (2 nakazy),
- - niewłaściwego składowania (2 nakazy).

W powiecie starachowickim brak jest typowych hurtowni chemicznych, importerów/ dystrybutorów sprzedających i wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny, w tym prekursory narkotykowe kategorii 2 i 3, a także brak jest producentów detergentów i produktów biobójczych.

W naszym powiecie głównie działają zakłady pracy stosujące substancje chemiczne i ich mieszaniny, są to: laboratoria, lakiernie, malarnie, galwanizernie, cynkownie. Funkcjonują zakłady stosujące oleje, smary, kleje, farby, lakiery, rozpuszczalniki itp.

Substancje chemiczne i ich mieszaniny wprowadzane są do obrotu w sklepach motoryzacyjnych, stacjach paliw, w hurtowniach materiałów budowlanych, hurtowniach i sklepach farb i lakierów oraz drogeriach i marketach (detergenty i produkty biobójcze). W hurtowniach kontroli podlega: właściwe oznakowanie magazynów, przechowywanie chemikaliów, posiadanie i udostępnianie kart charakterystyki, bezpieczeństwo pracowników, instrukcje stanowiskowe. Właściwe oznakowanie na etykiecie każdego produktu chemicznego (informacja pisemna - ostrzeżenia, środki ostrożności i znaki graficzne) to podstawowa informacja dla klienta.

W 66 zakładach występuje narażenie pracowników na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy:

- promieniowanie jonizujące (podmioty lecznicze),
- leki cytostatyki (podmioty lecznicze),
- prace związane z narażeniem na pyły drewna- każdego rodzaju drewna (tartaki, stolarnie, zakłady produkcji mebli),
- tlenek etylenu (Centralna Sterylizatornia),
- dichromian potasu (VI), chromian potasu (VI), związki chromu, formaldehyd, fenoloftaleina (zakłady i laboratoria),
- benzen (stacje paliw),
- mieszaniny ropopochodne,
- azbest,
- bis diwodorofosforan niklu,
- krzemionka krystaliczna.

W 2024 r. skontrolowano 3 zakłady w powyższym zakresie i wydano 3 decyzje dotyczące rejestrów prac i rejestrów pracowników narażonych na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

2.3. Produkty biobójcze:

Na terenie powiatu starachowickiego brak zarówno producentów produktów biobójczych jak i specjalistycznych firm zajmujących się zabiegami dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji na dużą skalę.

Kontroli poddawano zakłady stosujące produkty biobójcze w swojej działalności (służba zdrowia, obiekty spożywcze – np. piekarnie, cukiernie, zakłady mięsne oraz lecznice dla zwierząt) i dystrybutorów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze (sprzedaż detaliczna).

W ewidencji jest 40 takich podmiotów. Przeprowadzono ogółem 11 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych – sprzedaż detaliczna oraz 11 kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych.

Kontroli podlegają produkty biobójcze do: konserwacji drewna, konserwacji konstrukcji murowanych, do dezynfekcji klimatyzacji np. w samochodach, do dezynfekcji ściółki w fermach drobiu, do zwalczania szkodników gryzoni, zwalczania owadów, zwalczania np. much, mrówek, komarów, meszków, kleszczy, do pielęgnacji psów, kotów itp. Kontrolowane były także produkty biobójcze do dezynfekcji rąk i powierzchni.

Podczas kontroli zwracano uwagę na zgodność z przepisami – właściwości opakowania trwałość i czytelność etykiet, ich zawartość: nazwa handlowa produktu, masa produktu, nazwa producenta/ dystrybutora /importera, adres, numer telefonu, przeznaczenie, data ważności, nr serii, nazwa substancji czynnej i jej zawartość ilościowa zgodnie z pozwoleniem, nr pozwolenia Ministra Zdrowia Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych i jego aktualność, czy ujawniono wszystkie substancje czynne, czy jest na opakowaniu zakres stosowania – czy odpowiada danym z pozwolenia, stosowanie dawek, czy jest informacja o udzieleniu pierwszej pomocy. Czy na oznakowaniu opakowania jest niewłaściwy napis: „produkt nieszkodliwy” „produkt nietoksyczny”, „produkt o niskim ryzyku” itp. Zwracano uwagę czy na opakowaniu znajdują się właściwe informacje oznakowania, zwroty ryzyka (zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia, hasło ostrzegawcze) i zwroty bezpiecznego stosowania, ostrzeżenia oraz środki ostrożności.

Skontrolowano ogółem 57 produktów biobójczych (w handlu 36 i 19 w zakładach pracy je stosujących). Produkty biobójcze poddane kontroli były właściwie oznakowane i posiadały aktualne pozwolenia Ministra Zdrowia Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, a więc bezpieczne do stosowania, przebadane.

Na terenie powiatu starachowickiego jest też kilku producentów wyrobów biobójczych – tj. impregnowanych desek drewnianych, którzy zobowiązani są do opracowania właściwej etykiety dla wyrobu biobójczego z aktualną informacją o zastosowanych produktach biobójczych i substancjach czynnych.

2.4. Czynniki biologiczne w środowisku pracy.

W ewidencji zakładów w 2024 r. było 36 zakładów, skontrolowano 4, w których pracownicy są narażeni na czynniki biologiczne.

Skontrolowano warunki pracy dla ogółem 1020 pracowników. Kontrole przeprowadzano w zakresie

występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki. Oceniano również realizację wymogów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac

związanych z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych. Sprawdzano czy pracodawca opracował procedury bezpiecznego postępowania z ostrymi narzędziami i procedury postępowania po ekspozycyjnego - po zranieniu, czy pracodawca prowadzi wykaz zranień pracowników ostrymi narzędziami, czy posiada wykaz wykorzystywanych do udzielania świadczeń zdrowotnych ostrych narzędzi, czy ocenia okresowo ryzyko zawodowe, czy pracodawca zapewnia pracownikom stały dostęp do instrukcji i informacji o zasadach użycia ostrych narzędzi oraz środków ochrony indywidualnej, czy zapewnia szczepienia ochronne na czynnik biologiczny przeciw któremu jest dostępne

szczepienie. Sprawdzano również czy pracodawca sporządza nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy raport o bezpieczeństwie i higienie pracy w zakresie zranień ostrymi narzędziami przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych. Nie było zastrzeżeń dotyczących rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych i rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 lub 4 zagrożenia zawierających niezbędne informacje. Została wydana 1 decyzja na niezbędne środki higieny osobistej, poprawę stanu technicznego zaplecza higieniczno- sanitarnego i pomieszczenia pracy, nakazano sporządzić aktualny spis chemikaliów i uaktualnić karty charakterystyki, nakazano przeprowadzić aktualne pomiary czynników chemicznych na stanowiskach pracy.

2.5. Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest

W ramach rządowego „Programu oczyszczania kraju z azbestu obejmującego lata: 2009-2032”, na terenie powiatu starachowickiego w 2024 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego

w Starachowicach zgłoszenia prac dokonały 2 firmy (ogółem 7 zgłoszeń). Powyższe firmy przede wszystkim zajmują się tylko transportem odpadów. W związku ze zgłoszeniami prac skontrolowano 1 firmę, która wykonywała prace zarówno rozbiórki dachów i transportu odpadów – bez zastrzeżeń. Należy podkreślić, że prace rozbiórkowe przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest wykonują właściciele posesji, a firmy specjalistyczne zajmują jedynie transportem.

2.6. Kontrole w zakresie przestrzegania zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych („dopalaczy”).

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzorują ustawowy zakaz wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Środki zastępcze

stanowią potencjalne, poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego. Naczelnym zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia i życia ludzi przed działaniem niekorzystnych w tym zakresie zjawisk.

W 2024 r. na terenie powiatu nie odnotowano działalności w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Starachowicach jest zobowiązany do współpracy z Prokuraturą Rejonową w Starachowicach w sprawach środków zastępczych wobec osób fizycznych, w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

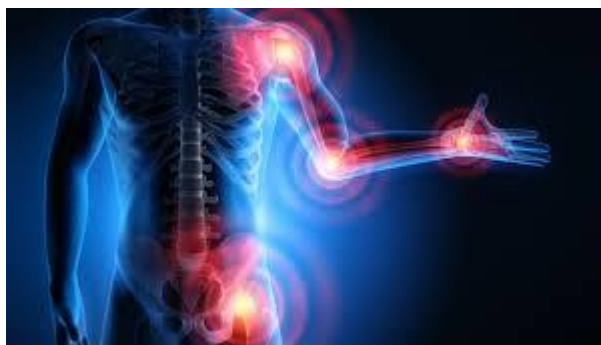
W 2024 r. odbyły się kontrole w zakresie produktów kosmetycznych, przestrzegania obowiązujących przepisów, w tym ograniczeń w zastosowaniu niektórych składników szkodliwych dla zdrowia w produktach - ogółem 9 kontroli (9 obiektów skontrolowanych), w tym 1 kontrola u producenta. Ponadto u producenta pobrano próbki do badania mikrobiologicznego i chemicznego - wyniki badania bez zastrzeżeń. Jeden podmiot wprowadzał do obrotu produkt zawierający substancje zakazaną. Wydano decyzję administracyjną o wycofaniu produktu, zakazie wprowadzania do obrotu. Kolejno wydano 3 decyzje o karze. Podmiot został powiadomiony o wszczęciu postępowania w zakresie kary przewidzianej przepisami, sprawa w toku.

3. Choroby zawodowe

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizując zadania dotyczące nadzoru nad warunkami środowiska pracy działa w kierunku zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych. Prowadzi postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych. Przeprowadza postępowania dowodowe mające na celu ustalenie przebiegu i warunków pracy na stanowiskach pracy zajmowanych w poszczególnych zakładach pracy, aby wykazać ścisły związek przyczynowy rozpoznanej choroby z warunkami pracy lub sposobem wykonywania pracy.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego, a w szczególności danych zawartych

w orzeczeniu lekarskim wydanym przez właściwą uprawnioną jednostkę orzeczniczą oraz danych zawartych w formularzu oceny narażenia zawodowego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydaje decyzję

o stwierdzeniu choroby zawodowej lub o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. W oparciu o informacje dotyczące całego przebiegu pracy zawodowej opracowuje kartę oceny narażenia zawodowego i wskazuje czynniki szkodliwe dla zdrowia występujące na stanowiskach pracy – czynniki chemiczne, fizyczne, biologiczne, czynniki o działaniu uczulającym, czynniki o działaniu rakotwórczym lub ustala sposób wykonywania pracy (stopień obciążenia odpowiednich narządów np. narządu głosu lub układów np. układu ruchu, obwodowego układu nerwowego), które mogą być przyczyną choroby zawodowej.

W 2024r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Starachowicach wpłynęło 17 zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej.

W wyniku przeprowadzonych postępowań wyjaśniających wydano łącznie 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej. Liczbę wydanych decyzji w sprawie chorób zawodowych, wszczętych postępowań, sporządzonych kart oceny narażenia zawodowego oraz przeprowadzonych wizytacji w zakładach w związku z prowadzonymi postępowaniami w sprawie chorób zawodowych w 2024 r. i 2023 r. przedstawia poniższa tabela i wykres.

	2024 r.	2023 r.
Decyzje w sprawie chorób zawodowych	2	12
Wszczętych postępowań	17	7
Sporządzonych kart oceny narażenia zawodowego	8	14
Przeprowadzone wizytacje w zakładach	1	5

Choroby zawodowe w latach 2023-2024:

Choroby zawodowe	2024	2023
liczba wszczętych postępowań w sprawie chorób zawodowych	17	7
liczba zgłoszonych orzeczeń o rozpoznaniu choroby zawodowej	2	3
liczba wydanych decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej	2	10
liczba zgłoszonych orzeczeń o braku podstaw do rozpoznania choroby zawodowej	0	3
liczba wydanych decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej	0	2
liczba przeprowadzonych wizytacji w ramach postępowań wyjaśniających w sprawie podejrzenia choroby zawodowej	1	5
liczba sporządzonych Kart oceny narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej	8	14
Liczba wydanych decyzji o umorzeniu postępowania	1	0

Szczegóły według nazwy choroby zawodowej i pozycji w wykazie chorób zawodowych przedstawia poniższa tabelka i wykres:

Nazwa choroby / pozycja w wykazie chorób zawodowych	Liczba decyzji w 2023 roku	Liczba decyzji w 2024 roku
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy- przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki - poz.19,1	3	
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy- przewlekłe zapalenie okołostawowe barku - poz.19,4	1	
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy- przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej- poz.19,5	1	1
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy- zespół cieśni w obrębie nadgarstka - poz. 20,1	5	1

4. Działalność w zakresie promocji zdrowia

W 2024 r. podczas kontroli zapoznawano pracodawców z obowiązującymi podstawami prawnymi o zakresie palenia tytoniu i zwracano uwagę na oznakowanie znakami „zakazu palenia” w pomieszczeniach zakładów pracy, biurach, łazienkach, jadalniach.

Obecnie obowiązuje zakaz palenia tytoniu, jak również **elektronicznych papierosów, tzw. e-papierosów**, w związku z tym zwraca się uwagę na obowiązujące znaki zakazu. Uczuła się pracodawców, żeby na bieżąco poruszali te tematy wśród pracowników o szkodliwości palenia tytoniu oraz prowadzili bieżący nadzór, ponieważ są w zakładzie na co dzień. Przy każdej kontroli poruszano problem palenia tytoniu i e- papierosów w zakładach pracy, szczególnie ochrony osób niepalących. Pouczano o konsekwencjach finansowych nie przestrzegania przepisów.

Podczas każdej kontroli poruszano tematy związane ze stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin. Wyjaśniano pracodawcom wszelkie wątpliwości. Zwracano uwagę na posiadanie aktualnych kart charakterystyki i zapoznawanie się z nimi pracowników. Umiejętne czytanie tych kart i etykiet na opakowaniach, spójności oznakowań na etykietach i kartach charakterystyki.

Zwracano uwagę pracodawcom na **pkt 8** karty charakterystyki, dot. kontroli narażenia (NDS - najwyższe dopuszczalne stężenie, NDSCH najwyższe dopuszczalne stężenie chwilowe - przewidziane do badań i pomiarów) oraz podane w kartach charakterystyki środki ochrony indywidualnej do stosowania.

Zwraca się również uwagę na istotne zidentyfikowane zastosowania substancji i ich

mieszanin oraz zastosowania odradzane – zgodnie z **pkt 1.2** karty charakterystyki. Na wiele z tych problemów wydano decyzje. Ale równocześnie pouczano i wyjaśniano

wiele kwestii, które są nie dla wszystkich zrozumiałe i od razu jasne.

Od kilku lat przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Starachowicach podczas bieżących kontroli

zwracają szczególną uwagę na temat pierwszej pomocy w zakładach pracy, sprawdzają zaświadczenia ze szkoleń pracowników z pierwszej pomocy oraz egzekwują apteczki,

**PIERWSZA POMOC
PRZEDMEDYCZNA**

ich oznakowanie, a także listy osób przeszkolonych w zakresie udzielania pierwszej pomocy wywieszone przy apteczkach. Szczególną uwagę zwraca się też na instrukcje pierwszej pomocy w zakładach pracy wywieszone przy apteczkach. W zakresie pierwszej pomocy w 2024 r. wydano **3** nakazy (przeszkolenie

pracowników, zapewnienie instrukcji pierwszej pomocy, listy osób przeszkolonych wywieszonej przy apteczce).

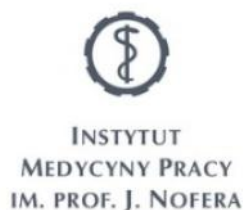
5. Współpraca z innymi instytucjami

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny współpracuje z **Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Kielcach**, przekazując informacje na temat oceny narażenia zawodowego pracowników w związku z podejrzeniem choroby zawodowej.

Współpracuje także z **Instytutem Medycyny Pracy w Łodzi**

w zakresie dodatkowych informacji na temat narażenia zawodowego pracowników,

o ile wystąpi Instytut rozpatrując podejrzenie choroby zawodowej w trybie odwoławczym jako jednostka orzecznicza II stopnia lub w przypadkach trudnych odwoławczych zwracamy się o opinie biegłych. Do Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi są wysyłane

systematycznie Karty stwierdzenia choroby zawodowej.

Od 2021 r. corocznie za rok poprzedni przekazujemy dane z powiatu starachowickiego Świętokrzyskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu, który wprowadza je do **Centralnego Rejestru Czynn timerów Rakotwórczych**.

Współpracujemy również z **Państwową Inspekcją Pracy w Kielcach**, informując o wydawanych decyzjach w sprawach chorób zawodowych, tym samym przekazując informacje o narażeniach w zakładach pracy i ich konsekwencjach zdrowotnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Starachowicach prowadząc nadzór nad wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych współpracuje z **Komendą Powiatową Policji w Starachowicach** oraz **Prokuraturą Rejonową w Starachowicach**, a także z **Izbą Celną w Kielcach**.

6. Wnioski

1. Zarówno w 2023 r. jak i 2024 r. najczęściej występującym uchybieniem stwierdzanym podczas kontroli był brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, dlatego najczęściej wydawanych nakazów dotyczyło przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy oraz przekroczenia czynników szkodliwych: hałasu, zapylenia, drgań mechanicznych, czynników chemicznych.

2. Pracodawcy po otrzymaniu decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego na poprawę warunków pracy – opracowanie programu działań obniżających narażenie, w miarę możliwości finansowych i technicznych starali się te warunki poprawić lub wprowadzić działania organizacyjne mające na celu zmniejszenie narażenia zawodowego poprzez stosowanie ochron indywidualnych lub rotację pracowników. W przypadku narażenia na hałas obniżenie narażenia jest bardzo trudne i wówczas pozostaje przestrzeganie stosowania indywidualnych ochron słuchu oraz systematyczne badania lekarskie.

3. W przypadku narażenia na substancje chemiczne i zapylenie udaje się decyzjami

administracyjnymi podnieść poziom bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników, albo eliminować dany czynnik poprzez zastosowanie innych technologii (szczególnie w przypadku czynników rakotwórczych) lub przez zainstalowanie skutecznej wentylacji mechanicznej.

4. Najpowszechniej występującym czynnikiem szkodliwym dla zdrowia w nadzorowanych zakładach pracy zarówno w 2023 r. jak i 2024 r. był ponadnormatywny hałas.

5. Zdecydowanie nastąpiła poprawa dot. palenia tytoniu w zakładach. Palenie odbywa się poza pomieszczeniami pracy, na zewnątrz budynków. Niewiele zakładów posiada palarnie odpowiednio urządzone, z właściwą wentylacją mechaniczną.

6. Wzrosła liczba wszczętych postępowań w sprawie chorób zawodowych (w 2024 r. było to **17**, a w 2023 r. było **7**).

7. Wzrasta liczba rozpatrywanych podejrzeń przewlekłych chorób obwodowego układu nerwowego wywołanych sposobem wykonywania pracy – zespołu cieśni w obrębie nadgarstka oraz przewlekłych chorób układu ruchu wywołanych sposobem wykonywania pracy.

VI. DZIAŁAŃ NOŚĆ NADZORU ZAPOBIEGAWCZEGO

Działanie Nadzoru Zapobiegawczego polega w szczególności na kontroli przestrzegania podstawowych wymagań higienicznych i zdrowotnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w ustalaniu warunków realizacji przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska, na uzgadnianiu projektów budowlanych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, a także na ocenie spełnienia tych warunków w nowych obiektach budowlanych.

Na podstawie art. 3 Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Starachowicach w ramach sprawowania nadzoru zapobiegawczego zajmował stanowisko pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych poprzez udział w następujących działaniach:

- opiniowaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz projektów planów zagospodarowania przestrzennego gmin;
- określaniu zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
- opiniowaniu projektowanych inwestycji na etapie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko (w tym w sprawie konieczności przeprowadzania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – określenie zakresu raportu o oddziaływaniu inwestycji na środowisko);
- rozpatrywaniu wniosków o uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- uzgadnianiu dokumentacji projektowej inwestycji dotyczących planowanej budowy, rozbudowy, nadbudowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych a także ich wydzielonych części;
- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych poprzez stwierdzenie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych oraz zgodności ich wykonania z dokumentacją projektową;
- przeprowadzaniu kontroli obiektów w trakcie ich realizacji pod względem zgodności ich wykonywania z wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi;

- uzgadnianiu projektów decyzji o warunkach zabudowy dla planowanych inwestycji.

W zakresie swojej działalności w 2024 roku wydano **183** stanowiska w drodze opinii sanitarnej, decyzji, postanowienia lub pisma. Sprawy na piśmie były rozpatrywane w głównej mierze pozytywnie.

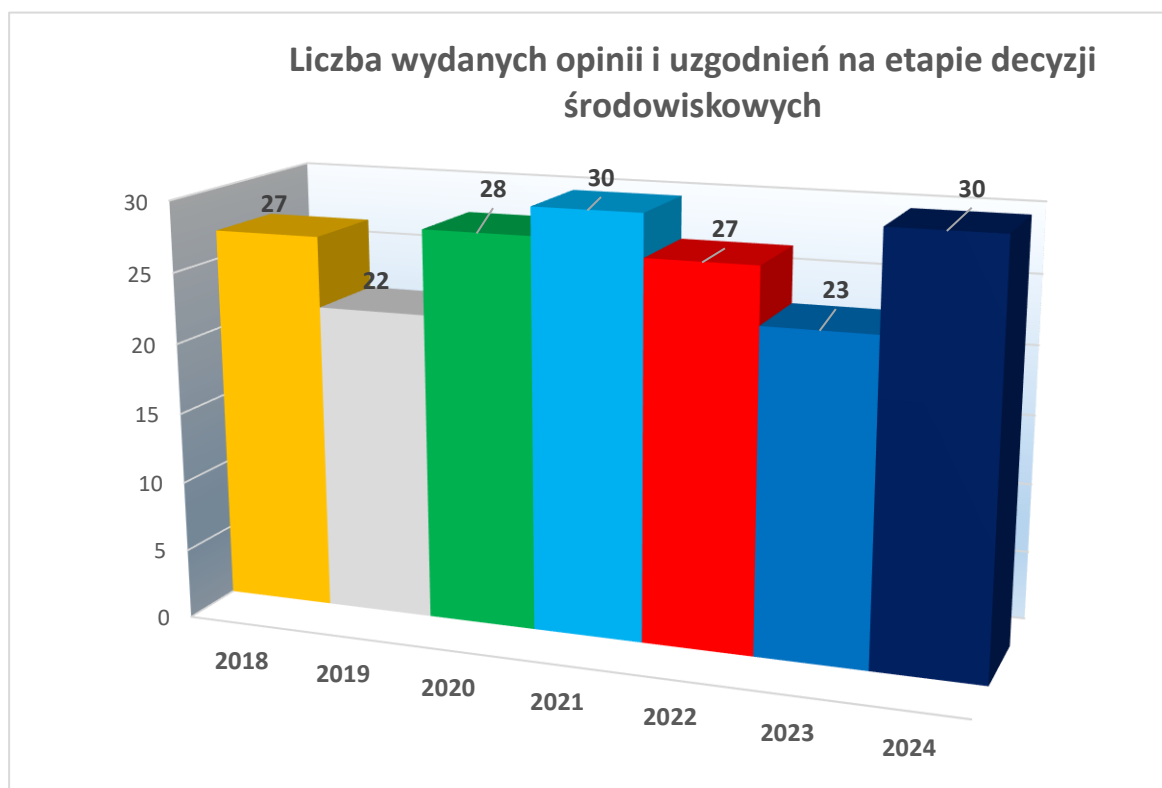
1. Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania planowanych inwestycji na środowisko (decyzje środowiskowe).

W roku 2024 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Starachowicach na wnioski Wójtów, Burmistrza i Prezydenta Miasta w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, **27** razy zajmował stanowisko w sprawie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - do opracowania raportu oddziaływania na środowisko oraz **3** postanowienia w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Przy uzgadnianiu tych przedsięwzięć na drugim etapie uzgadniania, w związku z koniecznością zapewnienia ludziom odpowiednich standardów życia, określano warunki dotyczące m.in. konieczności ochrony ludzi i miejsc ich przebywania przed niekorzystnym oddziaływaniem dróg, uciążliwych obiektów przemysłowych i komunalnych, poprzez realizację urządzeń ochronnych m.in. pasów zieleni izolacyjnej, urządzeń ograniczających emisję zanieczyszczeń powietrza, urządzeń do oczyszczania ścieków.

Liczbę wydawanych opinii i uzgodnień na etapie decyzji środowiskowych przedstawia poniższy wykres:

W 2024 r. uzgodnienia dotyczyły m.in. projektów:

- budowa Elektrowni Słonecznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą Wielka Wieś, Gmina Wąchock,
- budowa farmy fotowoltaicznej Łomno o mocy do 22 MW wraz z niezbędną infrastrukturą,
- budowa stacji paliw składającej się z budynku sprzedaży, instalacji zbiorników i dystrybutorów paliw z zadaszeniem wraz z niezbędną infrastrukturą Lubienia, gm. Brody, pow. starachowicki,
- budowa zakładu produkcji spożywczej wraz z infrastrukturą techniczną (inst. wod.-kan., gazową i elektryczną) Lubienia, gm. Brody, pow. starachowicki,
- budowa obwodnicy Starachowic w ciągu drogi krajowej nr 42.

W/w stanowiska dotyczyły inwestycji mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko wydawane m.in. przed decyzją administracyjną pozwolenia na budowę.

2. Uzgadnianie dokumentacji projektowych

Liczną grupę dokumentów uzgadnianych w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych przez pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego stanowiły dokumentacje projektowe obiektów tj. m.in. obiekty usługowo-handlowe, obiekty związane z produkcją i obrotem artykułami spożywczymi oraz zakłady fryzjerskie, kosmetyczne.

Opiniując dokumentację projektową szczególną uwagę zwracano na prawidłowy układ funkcjonalny,

właściwą technologię, właściwe wyposażenie, prawidłowo zaprojektowaną wentylację, klimatyzację i ogrzewanie pomieszczeń oraz właściwy sposób rozwiązania instalacji wod.- kan.

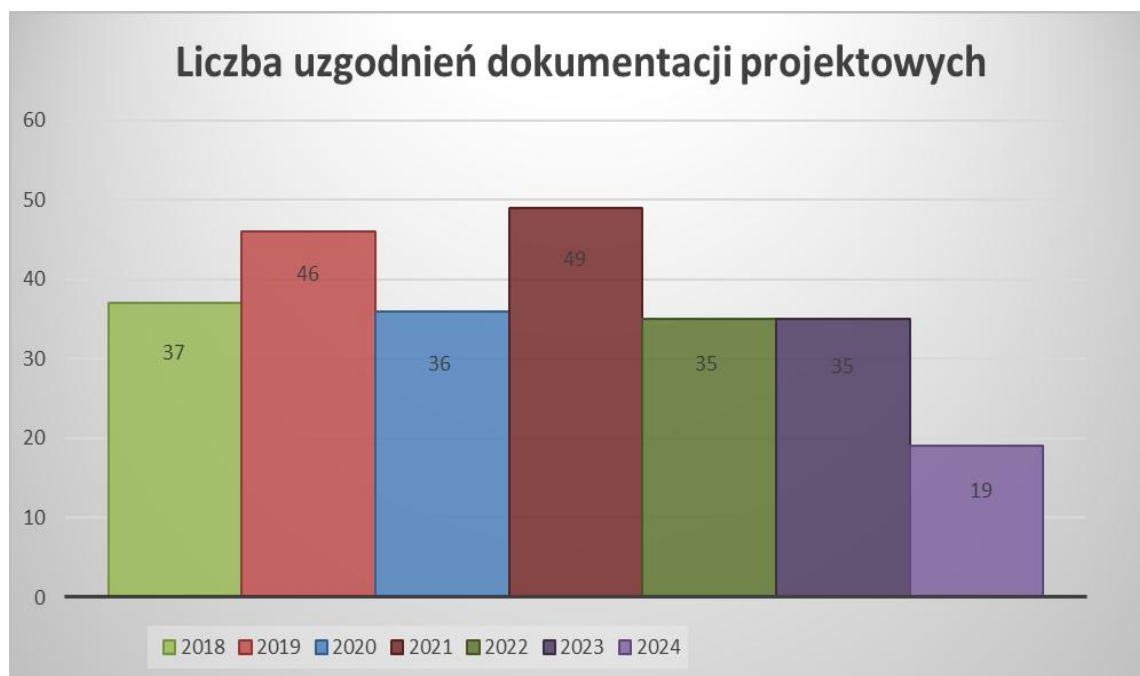
Projekty budowlano – technologiczne opracowane były przez uprawnionych projektantów. Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowych sprawdzano czy dla planowanego zakresu i programu funkcjonowania obiektu zostaną spełnione wymagania określone w przepisach szczegółowych oraz wszystkich mających zastosowanie przepisach i normach wynikających z Prawa budowlanego.

Nadzór Zapobiegawczy uzgadniając dokumentację projektową oceniał rozwiązania proponowane przez projektantów, w aspekcie m.in. zagwarantowania odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w miejscach pobytu ludzi (w tym również osobom zatrudnionym w zakładach pracy), poprzez zastosowanie m.in. prawidłowej funkcji oraz warunków techniczno-użytkowych pomieszczeń, właściwych pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych, prawidłowej wymiany powietrza w projektowanych pomieszczeniach, właściwego oświetlenia, zabezpieczenia ludzi przed narażeniem na ponadnormatywny poziom czynników chemicznych, fizycznych i biologicznych.

Stwierdza się, że projektuje się coraz więcej obiektów wyposażonych w nowoczesne systemy grzewcze i wentylacyjne zużywające mniejsze ilości energii oraz ograniczające

emisję zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego.

Liczbę wydawanych opinii i uzgodnień dokumentacji projektowych przedstawia poniższy wykres:

W 2024 r. wydano **19** opinii sanitarnych z tego zakresu, zaś ilość branż to 11. Wśród inwestycji opiniowanych w 2024r. pod względem sanitarno – zdrowotnym były m.in. :

- projekt zagospodarowania terenu budowy kanalizacji sanitarnej w miejscowości Nieczulice, gm. Pawłów,
- projekt architektoniczno – budowlany dotyczący, rozbudowy i przebudowy budynku żłobka w Rzepinie Drugim z instalacjami wewnętrznymi: wody, kanalizacji sanitarnej, c.o., gazu, instalacji elektrycznej oraz przebudową przyłącza kanalizacji, budową placu zabaw oraz murów oporowych w miejscowości Rzepin Drugi, gmina Pawłów,
- projekt architektoniczno – budowlany dotyczący budowy budynku usług cateringowych wraz z przetwórstwem owocowo – warzywnym z wewnętrznymi instalacjami wody wraz z przyłączem, kanalizacji sanitarnej wraz z przepompownią i przyłączem, wentylacji, centralnego ogrzewania, ccw, energii elektrycznej z wewnętrzną linią zasilającą w gruncie, gazu

z instalacją gazu w gruncie oraz parkingiem z 30 miejscami postojowymi w miejscowości Adamów ul. Leśna 9 gm. Brody,

- projekt technologiczny wraz z inwentaryzacją dotyczący zwiększenia powierzchni i zmiany układu funkcjonalnego w istniejącej aptece ogólnodostępnej przy pl. Rynek 38 w Starachowicach,
- projekt architektoniczno – budowlany rozbudowy, nadbudowy i przebudowy budynku gospodarczego wraz ze zmianą sposobu użytkowania na budynek usługowy i z instalacjami wewnętrznymi (wewnętrzna instalacja wodociągowa, wewnętrzna instalacja kanalizacyjna, wewnętrzna instalacja centralnego ogrzewania, - wewnętrzna instalacja elektryczna, wewnętrzna linia zasilająca, wentylacja mechaniczna), przy ul. Poprzecznej w miejscowości Krynki,
- projekt architektoniczno – budowlany przebudowy parteru i części piwnic budynku oświaty, nauki, kultury i sportu przy ul. Pastwiska 1 w Starachowicach.

Negatywnych opinii sanitarnych w zakresie przedłożonej dokumentacji nie wydano.

3. Uzgadnianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

PPIS jest właściwym do opiniowania tych dokumentów na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. z 2024r., Dz. U. poz. 1112 ze zm.).

W roku 2024 wydano 6 uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Sprawy te dotyczy między innymi :

- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zwanego umownie jednostką „Wierzbnik” na obszarze miasta Starachowice,

- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zwanego umownie jednostką „Lubianka” na obszarze miasta Starachowice.

Pion Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego zajął łącznie **14** stanowiska dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dotyczące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego m.in.:

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zwanego umownie jednostką „Łąki” na terenie miasta Starachowice wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zwanego umownie jednostką „Lubianka”, na obszarze miasta Starachowice wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu dla części sołectwa Rzepin Pierwszy gmina Pawłów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

W dokumentach tych zwracano uwagę na określanie zasad zagospodarowania stref stykowych obszarów produkcyjno-usługowych i produkcyjno-handlowych z funkcjami wrażliwymi (zabudowa mieszkaniowa, usługi społeczne, tereny o funkcji rekreacyjnej) w sposób ograniczający uciążliwości. Lokalizacja pasa zieleni izolacyjnej wzdłuż tych granic oraz założenia, że uciążliwość wynikająca z charakteru prowadzonej działalności nie może przekraczać dopuszczalnej wielkości normatywnej na granicy działki zajmowanej przez dany rodzaj działalności, są jedynymi rozwiązaniami do zrealizowania lecz bardzo trudnymi do wyegzekwowania, podobnie jak wprowadzenie stref buforowych w planach zagospodarowania przestrzennego. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiana określają rozwiązania w zakresie przeznaczenia terenu, sposobu jego zagospodarowania, warunków dla projektowanej zabudowy oraz zasad obsługi technicznej i komunikacyjnej, gwarantując tym samym prawidłowe funkcjonowanie w/w obszarów.

Jak wynikało z analizy planów ustalono szereg zakazów i nakazów w celu ochrony

i zabezpieczenia środowiska naturalnego w którym żyją ludzie. Celem prognozy było określenie skutków wpływu na środowisko przyrodnicze realizacji ustaleń zawartych w planie. Brak planów wpływa na chaotyczne zagospodarowanie terenów, gdyż odbywa się ono zgodnie z wolą potencjalnych inwestorów.

4. Odbiory obiektów, uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania

W roku 2024 w ramach Nadzoru Zapobiegawczego dokonano **36** odbiorów końcowych inwestycji zrealizowanych.

W ramach tych czynności dokonywano szczegółowego przeglądu zrealizowanych obiektów i ich otoczenia, pod kątem zgodności z uzgodnioną dokumentacją projektową.

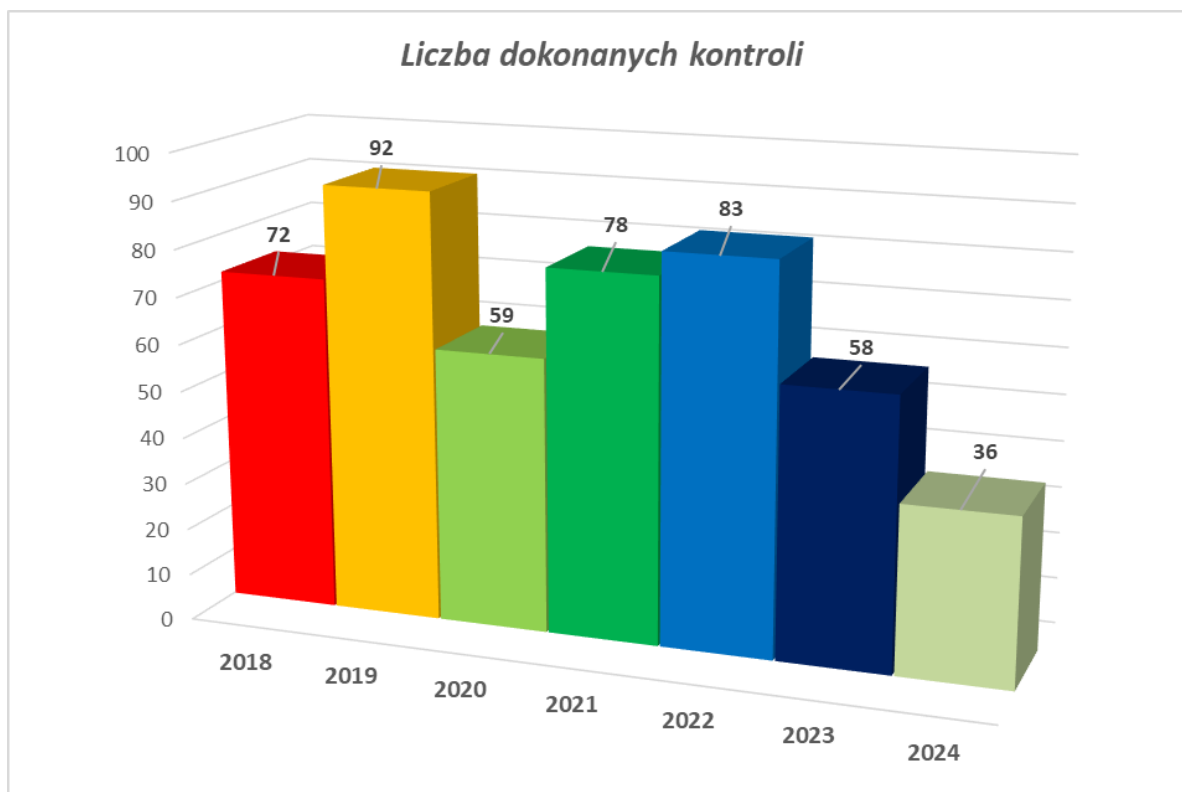

W celu zagwarantowania odpowiednich warunków pobytu ludzi w obiektach, sprawdzano również zastosowanie właściwych pod kątem zdrowotnym materiałów budowlanych.

Wśród oddanych do użytkowania obiektów największą liczbę tak jak w latach ubiegłych stanowiły lokale gastronomiczne, obiekty handlowe i przemysłowe oraz gabinety lekarskie.

Realizacja niektórych z odbieranych obiektów była możliwa, dzięki pozyskaniu na nie środków unijnych, poprzez przygotowanie dobrych projektów i skuteczne nimi zarządzanie.

Ilość dokonanych odbiorów zgłoszonych na wniosek Inwestora głównie z art. 56 Prawa budowlanego przedstawia się następująco :

W 2024r. uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania wielu interesujących inwestycji m.in.:

- przebudowa, nadbudowa i rozbudowa budynku handlowo – usługowego wraz z infrastrukturą techniczną oraz przebudową zewnętrznej kanalizacji sanitarnej Kolejowa w Starachowicach,
- rozbudowa i przebudowa budynku Publicznej Szkoły Podstawowej poprzez budowę sali gimnastycznej z łącznikiem wraz z budową podjazdu dla niepełnosprawnych i przebudową wejścia do szkoły z instalacjami wewnętrznym, budowy drogi pożarowej z placem manewrowym oraz dojściami ewakuacyjnymi i odprowadzeniem wód opadowych, budowy instalacji gazowej wewnętrznej w gruncie, budowy przyłącza kanalizacyjnego, budowy bezodpływowego zbiornika na ścieki, budowy przyłącza wodociągowego, przebudowy sieci wodociągowej oraz przebudowy sieci energetycznej

w miejscowości Jadowniki, gm. Pawłów,

- obiekt o funkcji sportowej i edukacyjnej z zapleczem szatni i sanitariatów przy ul. Długiej 11 miejscowości Starachowice w ramach inwestycji polegającej na przebudowie wiaty magazynowej wraz ze zmianą sposobu użytkowania na funkcje sportowe i edukacyjne, budowie zaplecza szatni i sanitariatów oraz zewnętrznych i wewnętrznych instalacji położonej przy ul. Długiej 11 w Starachowicach,
- obiekt składający się z 2 kontenerów blaszanych, na bloczkach betonowych – usługi handlu związanego z odnową biologiczną i zdrowiem w tym sprzedaż usługi normabarycznej z instalacjami wewnętrznymi: wody, kanalizacji sanitarnej, energii elektrycznej, wentylacji mechanicznej z klimatyzacją oraz wlv energii elektrycznej w gruncie w miejscowości Godów, gm. Pawłów,
- tężnia solankowa służąca do obsługi osób korzystających z Centrum Edukacji Społecznej i Profilaktyki Zdrowotnej wraz ze zbiornikiem na solankę do 10 m³ i instalacjami: wodociągową, kanalizacji sanitarnej, technologiczną (rozprowadzenia solanki) elektryczną, wewnętrzną linią zasilającą (WLZ), oświetlenia zewnętrznego przy ul. Szkolnej w miejscowości Krynki, gm. Brody, - budynek administracji publicznej z wewnętrznymi instalacjami: wod. – kan., c.o. wentylacji mechanicznej, klimatyzacji, instalacji elektrycznej i teletechnicznej w Krynkach przy ul. Długiej, gm. Brody.

Fot. 1 sala gimnastyczna wraz z zespołem sanitarnym w Jadownikach gm. Pawłów

Fot. 2 Pokoje noclegowe w „Karczmiu u Jana” przy ul. Ostrowieckiej przy ulicy Ostrowieckiej w miejscowości Kuczów, gm. Brody

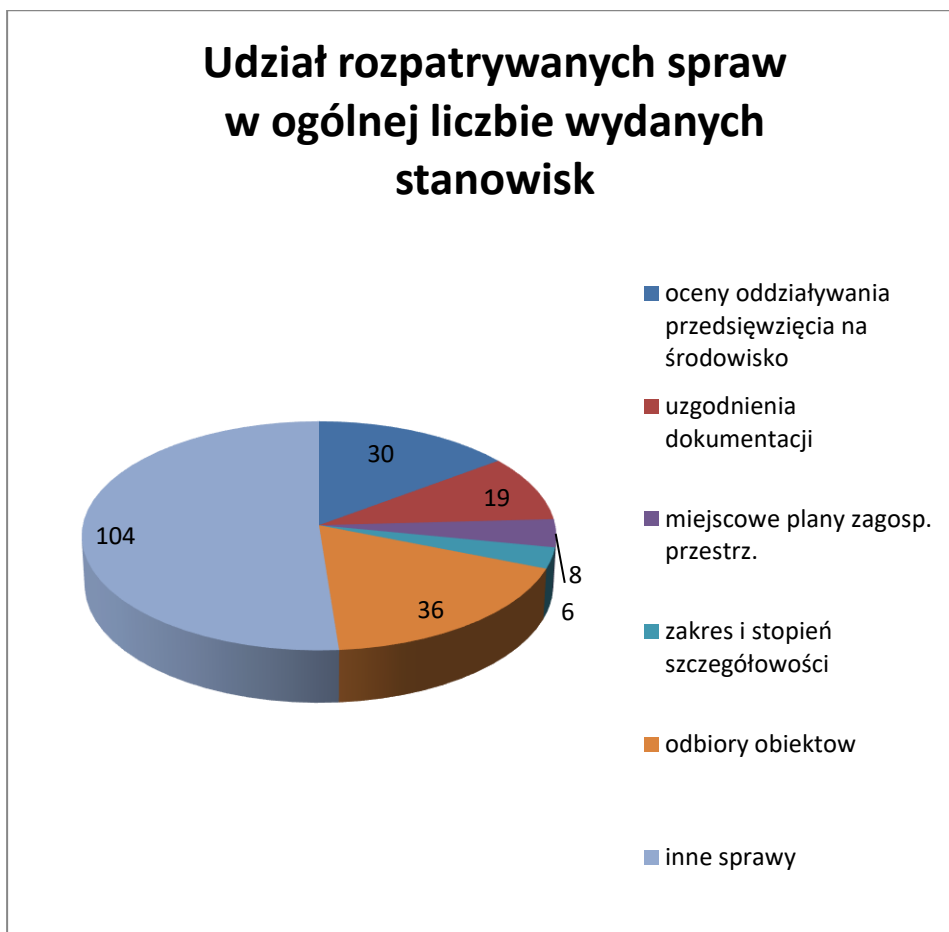
Fot. 3 Budynek rozbudowy „Karczmy u Jana”

Fot. 4 Budynek usługowy serwisu samochodowego przy ul. Krańcowej w Starachowicach.

Zadania te przyczyniły się do poprawy bezpieczeństwa sanitarnego oraz do polepszenia warunków życia i zdrowia ludności w naszym powiecie.

Zasadniczą działalność pionu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego obrazuje poniższy wykres:

5. Wnioski:

1. Rola zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w Państwowej Inspekcji Sanitarnej, choć różni się od działań innych komórek jest bardzo ważna. Zadania wykonywane w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego mają charakter profilaktyczny, zmierzający do ochrony zdrowia ludzi przebywających w obszarze i sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć. Polegają one na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania, projektowania i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych.
2. Uzgadniając planowane przedsięwzięcia, mogące znacząco oddziaływać na

środowisko, egzekwowano rozwiązania, zapewniające bezpieczeństwo zdrowotne i właściwe warunki życia ludzi, znajdujących się w ich sąsiedztwie.

3. Ważną rolę w zapewnieniu zdrowia publicznego, odgrywa także prawidłowe projektowanie i wykonanie obiektów budowlanych. Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, w tym zakresie, obejmowały uzgadnianie dokumentacji projektowej obiektów budowlanych oraz odbiory obiektów zrealizowanych, poprzez egzekwowanie rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo zarówno pracowników jak i ludzi korzystających ze świadczonych usług. W ramach Nadzoru Zapobiegawczego eliminowano wszelkie nieprawidłowości.

VII. NADZÓR NAD PLACÓWKAMI NAUCZANIA I WYCHOWANIA DZIECI I MŁODZIEŻY

Zadania nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży:

- Ocena warunków zdrowotnych środowiska fizycznego placówek oświatowo-wychowawczych,
- Nadzór w zakresie higieny procesów nauczania,
- Kontrola wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych oraz w ośrodkach wypoczynku i rekreacji,
- Nadzór sanitarny nad warunkami wypoczynku dzieci i młodzieży,
- Dokonywanie analiz i ocen z zakresu warunków nauki i wypoczynku,

W 2024 r. nadzorem sanitarnym objęto:

- **92** stałych placówek nauczania i wychowania (do w których uczęszczało 7050 dzieci i młodzieży)
- **27** placówek sezonowych zatwierdzonych przez Kuratoria Oświaty (w których odpoczywało 888 dzieci i młodzieży)

Na terenie miasta i powiatu starachowickiego w 2024 r. przeprowadzono 65 kontroli w placówkach nauczania i wychowania w zakresie: warunków higieniczno-sanitarnych oraz nadzoru nad higieną procesów nauczania w tym ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych oraz ocenę dostosowania mebli do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków oraz 27 kontroli w placówkach sezonowych podczas zimowego i letniego wypoczynku.

Tabela: Placówki funkcjonujące na terenie objętym nadzorem:

	Rodzaj placówki	Liczba placówek	Liczba kontroli	Liczba dzieci
1	Żłobki i kluby dziecięce	9	3	67
2	Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego	18	13	868
3	Szkoły podstawowe	34	25	3525
4	Liceum (STO), Technikum ZDZ	5	4	371
5	Zespoły szkół /szkoła podstawowa +przedszkole/ponadpodstawowe zawodowe	9	8	650/805
6	Placówki opiekuńczo – wychowawcze	2	1	30
7	Placówki pracy pozaszkolnej	6	4	2134
8	Placówki sezonowe	27	27	888
9	Placówki z pobytem całodobowym	5	3	248
Razem w obiektach stałych i sezonowych		115	92	7737

Prowadzone postępowanie administracyjne:

W roku 2024 skontrolowano 54 obiekty. Wydano 3 decyzje administracyjne w tym 1 decyzję przedłużającą termin wykonania zarządzeń decyzji.

Ocena warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania:

Rozkłady zajęć szkolnych.

Na właściwy rozwój ucznia wpływa między innymi organizacja procesu nauczania i wychowania w szkołach, zwłaszcza zaś planowanie nauki i odpoczynku. W roku 2024 dokonano oceny tygodniowych rozkładów lekcji w 33 placówkach (115 oddziałów), biorąc pod uwagę:

- zasadę niełączenia zajęć z tego samego przedmiotu,
- potrzebę zróżnicowania zajęć w danym dniu,
- potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w czasie całego tygodnia.

Stanowisko pracy ucznia – ergonomia w szkole.

Z przeprowadzonych kontroli dotyczących wyposażenia sal dydaktycznych w stoliki i krzesła wynika, że w nadzorowanych szkołach stosuje się zasadę dostosowania mebli do wzrostu uczniów zgodnie z zasadami ergonomii. Placówki sukcesywnie wyposażają sale

dydaktyczne i sportowe w nowe certyfikowane meble oraz sprzęt sportowy.

Tabela: Wyposażenie sal dydaktycznych w stoliki i krzesła.

Rodzaj placówki	2023 r. STOŁY I KRZESŁA				2024 r. STOŁY I KRZESŁA			
	Skontrolowano		Stwierdzono niewłaściwy		Skontrolowano		Stwierdzono niewłaściwe	
	oddziałów	w ilu placówkach	w ilu oddziałach	w ilu placówkach	w ilu oddziałach	w ilu placówkach	w ilu oddziałach	w ilu placówkach
Przedszkola	0	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły podstawowe	34	6	0	0	34	5	0	0
Zespoły szkół	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogółem	34	6	0	0	34	5	0	0

We wszystkich skontrolowanych szkołach zapewnia się uczniom możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych.

Przeprowadzono **ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych**. Badaniem objęto – 549 uczniów w 5 placówkach (37 oddziałach) – klas IV-VIII. GIS rekomenduje, aby waga ciała dziecka do wagi tornistra nie przekraczała **10 do 15 %** masy ciała dziecka.

Po przeprowadzeniu analizy obciążenia uczniów tornistrami stwierdzono:

- waga tornistra szkolnego do 10 % masy ciała ucznia - 243 uczniów
- waga tornistra szkolnego w zakresie 10 – 15 % masy ciała ucznia - 267 uczniów
- waga tornistra szkolnego powyżej 15 % masy ciała ucznia - 39 uczniów

Na terenie powiatu starachowickiego przeprowadzono „**Ocenę przygotowania szkół do nowego roku szkolnego**” opracowaną na podstawie przeprowadzonych kontroli w placówkach nauczania. We wszystkich skontrolowanych placówkach, prowadzono prace naprawczo – konserwatorskie oraz remontowe poszczególnych: klas, sal gimnastycznych, ciągów komunikacyjnych, stołówek oraz kuchni.

Rodzaj placówek	Liczba placówek posiadających						Liczba placówek posiadających zarówno salę gimnastyczną lub salę zastępczą, jak i boisko		Liczba placówek nieposiadających ani sali gimnastycznej ani zastępczej		Siłownie, basen, hala sportowa		Prowadzenie W-f na holach i korytarzach	
	tylko													
	salę (sale) gimnastyczną		salę (sale) rekreacyjną/zastępczą		boisko (boiska) sportowe									
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Szkoły podstawowe	0	0	0	1	0	0	24	22	0	0	0	1	0	0
Zespoły szkół	0	0	0	0	0	0	7	8	0	0	0	0	0	0
Liceum / Technikum	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0
Ogółem	0	0	0	1	0	0	31	32	0	0	0	2	0	0

Tabela: Infrastruktura do prowadzenia zajęć w-f w latach 2023 - 2024

Na terenie powiatu funkcjonują 3 boiska „Orlik”- szkoły podstawowe korzystają z nich do prowadzenia zajęć w-f i do zajęć pozalekcyjnych.

W czasie kontroli warunków prowadzonych zajęć w-f oceniane są również sprzęt i urządzenia sportowe. Wszystkie skontrolowane placówki posiadają certyfikaty i atesty sprzętu sportowego.

Warunki do utrzymania higieny.

Skontrolowane placówki posiadają prawidłowe warunki do utrzymania higieny.

W placówkach nauczania i wychowania dzieci i młodzieży prowadzony jest stały monitoring zapewnienia bieżącej ciepłej wody. Wszystkie placówki mają zapewnioną ciepłą bieżącą wodę z sieci lokalnej lub kotłowni gazowych własnych.

We wszystkich skontrolowanych placówkach opracowano i wdrożono procedury lub regulamin funkcjonowania szkoły podczas stanu zagrożenia epidemicznego uwzględniając ich specyfikę stosownie do wytycznych. Wszystkie skontrolowane placówki są prawidłowo wyposażone w środki dezynfekcyjne i inne środki ochrony; na terenie miasta Starachowice i 4 gmin szkoły zostały zaopatrzone w dyspensery do dezynfekcji rąk zainstalowane przy wejściu, zróżnicowano rozpoczęcie godzin lekcyjnych, prowadzono pomiary temperatury ciała, zapewniono kilka wejść do szkół, podzielono szatnie, tak by nie kumulować w nich zbyt dużej ilości dzieci jednocześnie z nich korzystających; w każdej szkole wydzielone zostało pomieszczenie na izolatorium.

Ocena infrastruktury dla oddziałów „0” funkcjonujących w szkołach podstawowych:

Oddziały „0” w roku sprawozdawczym funkcjonują w przedszkolach, szkołach

podstawowych i w zespołach szkół. Wszystkie mają właściwą infrastrukturę:

- sale pobytu dzieci z wydzieloną częścią rekreacyjną i edukacyjną;
- zabawki i pomoce dydaktyczne oraz sprzęt i meble posiadające atesty i certyfikaty;
- sanitariaty są w dobrym stanie higieniczno-sanitarnym, dostosowane do wysokości dzieci, z zapewnioną bieżącą ciepłą wodą, z dostępem do środków higieny (mydło w płynie, ręczniki jednorazowe, papier toaletowy);
- pomieszczenia spełniają wymagania w zakresie prawidłowego oświetlenia oraz wentylacji;
- place zabaw są przy większości placówek;
- po zakończeniu obowiązkowych zajęć edukacji przedszkolnej, dzieci pozostające dłużej pod opieką placówki mogą korzystać z tych pomieszczeń przez cały czas pobytu, mają zapewnione warunki do spożywania posiłków oraz dostęp do napojów;
- w części placówek gdzie brak możliwości zapewnienia odrębnego korzystania z ciągów komunikacyjnych, dyrektorzy rozwiązują ten problem organizacyjnie (np. przez rozpoczynanie i kończenie zajęć w różnym czasie).

Placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.

Warunki sanitarno - higieniczne skontrolowano podczas 27 kontroli sanitarnych wypoczynku zimowego i letniego. Z przeprowadzonych kontroli wynika, że obiekty zostały właściwie przygotowane i zapewniały uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki

wypoczynku. Czynności kontrolne odnoszące się do placówek i organizowanych tam form wypoczynku. Stan sanitarny nie budził zastrzeżeń. Ogółem z wypoczynku skorzystało 888 uczestników. Wszystkie formy wypoczynku jakie były prowadzone na terenie powiatu starachowickiego zapewniły uczestnikom wyżywienie. Półkolonie zorganizowano w placówkach oświatowych - wyżywienie w formie cateringowej.

Obozy harcerskie zorganizowane tak jak w latach ubiegłych w Harcerskim Ośrodku Obozowym „Lubianka” - wyżywienie całodzienne z miejscowej kuchni i stołówki oraz turnusy zorganizowane w obiektach całorocznych „Ośrodek Rekolekcyjno-Wypoczynkowy” w Kałkowie - Godowie zapewniono wyżywienie całodzienne z kuchni i stołówki Domu Pielgrzyma. Podczas nadzoru placówek wypoczynku przekazywano materiały edukacyjne i informacyjne dotyczące bezpieczeństwa w czasie wakacji, zdrowego stylu życia, higieny osobistej, unikania nadmiernej ekspozycji na promieniowanie słoneczne, antytytoniowe, ostrzegające przed używaniem substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy, przed podejmowaniem ryzykownych zachowań, ochrony przed kleszczami - w celu wykorzystania ich podczas zajęć z uczestnikami.

Wnioski:

1. Poprzez prowadzenie bieżącego nadzoru sanitarnego i postępowania administracyjnego uzyskiwana jest poprawa stanu sanitarnego i technicznego nadzorowanych placówek nauczania i wychowania.
2. Stan sanitarno - techniczny budynków i pomieszczeń dla dzieci i młodzieży ulega znaczącej poprawie. Zauważa się, że dyrektorzy oraz personel placówek nauczania i wychowania nadają zagadnieniom higieny nauczania właściwe znaczenie. Dotyczy to:
- zwracania uczniom uwagi na prawidłowy dobór zestawów mebli i utrzymanie właściwej postawy ciała w ławce, - kształtowania u uczniów elementarnych nawyków higienicznych dotyczących mycia rąk, korzystania z natrysków po lekcjach w-f itp.
3. We wszystkich szkołach zapewniono właściwie urządzone i wyposażone pomieszczenia do prowadzenia zajęć w oddziałach „0”
4. Przy wszystkich szkołach podstawowych urządzono place zabaw właściwie urządzone i wyposażone.
5. Większość istniejących szkolnych gabinetów opieki przedlekarskiej wyposażono w nowe sprzęty oraz meble.
6. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo – wychowawczych ulegają systematycznej poprawie dzięki prowadzonym pracom remontowym, modernizacyjnym i konserwatorskim. Działania te przyczyniają się przede wszystkim do poprawy warunków sanitarno-higienicznych panujących w placówkach oraz

w znacznym stopniu wpływają na poprawę estetyki pomieszczeń, budynków i ich otoczenia. Warunki do utrzymania higieny osobistej są dobre - wszystkie szkoły zapewniają uczniom dostęp do ciepłej, bieżącej wody w każdym pomieszczeniu sanitarno-higienicznym. Poprawiono modernizację istniejących sal lekcyjnych ciągów komunikacyjnych oraz sal gimnastycznych w szkołach podstawowych. W szkołach i przedszkolach sukcesywnie meble starego typu wymieniane są na nowe posiadające certyfikaty i atesty oraz nowy sprzęt komputerowy i urządzenia multimedialne.

Na terenie powiatu starachowickiego w szczególności na terenie gminy Mirzec i Pawłów w 2024r w placówkach oświatowych prowadzone były kompleksowe termomodernizacje tych placówek.

VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności znajdującej się na rynku to jeden z ważniejszych celów polityki państwa w zakresie zdrowia publicznego. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności opiera się na systematycznej kontroli wewnętrznej realizowanej przez przedsiębiorcę, który zgodnie z prawem całkowicie odpowiada za bezpieczeństwo żywności, oraz kontroli zewnętrznej, którą sprawują organy urzędowej kontroli żywności.

Organy PIS są właściwe do kontroli: żywności pochodzenia niezwierzęcego produkowanej i wprowadzanej do obrotu, produktów pochodzenia zwierzęcego znajdujących się w handlu detalicznym, prawidłowości stosowania zasad systemu HACCP w zakładach objętych nadzorem, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Sekcja Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia prowadzi działania w dziedzinie kontroli żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, oraz uczestniczy w działaniu systemu RASFF.

Nadzór realizowany jest według jednolitych procedur urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniających przepisy w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych. Elementami nadzoru są: kontrole w obiektach żywnościowo – żywieniowych, pobór próbek do badań laboratoryjnych, prowadzenie postępowań administracyjnych, postępowań mandatowych i postępowań egzekucyjnych.

Kontrole i pobór próbek odbywają się zgodnie z planem rocznym, ustalonym według zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego. Oprócz kontroli planowych przeprowadzane są kontrole tematyczne (akcyjne, np. na polecenie GIS), kontrole interwencyjne (np. w związku z interwencjami konsumentów, działaniami w systemie RASFF), kontrole na wniosek przedsiębiorców (np. w ramach zatwierdzania zakładów żywnościowo – żywieniowych).

W 2024 roku w rejestrze zakładów objętych nadzorem Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia w Starachowicach znajdowało się **1114** obiektów żywnościowo –

żywnościowych, obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością:

w tym **242** obiektów produkcji żywności (w tym **184** obiekty produkcji pierwotnej), **624** obiektów obrotu żywnością, **221** obiektów żywienia zbiorowego (w tym 19 restauracji i 101 zakładów małej gastronomii, 97 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego, 4 zakłady usług cateringowych), **27** obiektów obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Ogółem **skontrolowano 342 obiekty** żywnościowo – żywieniowe co stanowi **30,7 %** nadzorowanych, przeprowadzając w nich **469 kontroli** sanitarnych. Procent wykonania kontroli w grupach obiektów przedstawiono w Tabeli I.

Tabela I. *Procent skontrolowanych zakładów w grupach obiektów w 2024 r.*

Grupa obiektów	Procent skontrolowanych obiektów w stosunku do ilości obiektów w rejestrze
Obiekty produkcji żywności (automaty do lodów, ciastkarnie, piekarnie, przetwórnice owocowo – warzywne, wytwórnia oleju, wytwórnia wyrobów cukierniczych, wytwórnia substancji dodatkowych, rozlewnia oleju,)	63,8 %
Obiekty produkcji pierwotnej (rolnicy indywidualni)	7,0 %
Obiekty obrotu żywnością (supermarkety, sklepy spożywcze, hurtownie, kioski, obiekty ruchome, tymczasowe)	26,6 %
Obiekty gastronomiczne (restauracje, zakłady małej gastronomii, ruchome punkty gastronomiczne)	53,4 %
Zakłady żywienia zamkniętego (bloki żywienia w szpitalach, placówkach oświatowych i wychowawczych, domach pomocy społecznej)	59,8 %

Ogółem wszczęto 170 postępowań administracyjnych, w tym w **wyniku stwierdzonych nieprawidłowości w 71 przypadkach** (w tym wydano **10 decyzji usterkowych** - polecających usunięcie uchybień stanu sanitarnego, oraz 71 decyzji

nakładających na przedsiębiorców opłatę w związku ze stwierdzonymi uchybieniami). W trakcie przeprowadzanych kontroli nałożono **14 mandatów karnych na sumę 4300,00 zł**. Najczęstszymi przyczynami karania mandatowego były: nieprzestrzeganie w zakładach wymagań sanitarno – higienicznych w tym w zakresie przestrzegania zasad dobrej praktyki higienicznej i procedur opartych na zasadach systemu HACCP, wprowadzanie do obrotu produktów spożywczych przeterminowanych, nieoznakowanych.

W **2 przypadkach** w związku z nieprawidłowościami skierowano do Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Państwowego Inspektora Sanitarnego wnioski o nałożenie na przedsiębiorcę administracyjnej kary pieniężnej.

W ciągu roku kontrole kompleksowe przeprowadzono w 241 zakładach (51,4 % wszystkich kontroli). W trakcie kontroli kompleksowych przeprowadza się ogólną ocenę stanu sanitarnego obiektów. Kontrola obejmuje – stan techniczny obiektu, zaopatrzenie zakładu w wodę, stan higieny personelu, higienę produkcji (w tym stan czystości, obecność szkodników, ciągłość łańcucha chłodniczego środków spożywczych łatwopsujących się), dystrybucję żywności, dokumentację zakładu (w tym prowadzenie zapisów dotyczących dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej, wdrażanie zasad systemu HACCP). Najczęściej stwierdzanymi podczas kontroli kompleksowych w zakładach uchybieniami były: brak przestrzegania zasad higieny, niewłaściwa dokumentacja procedur opartych na zasadach systemu HACCP, zły stan techniczny pomieszczeń.

W trakcie przeprowadzanych kontroli dokonuje się sprawdzenia **zachowania łańcucha chłodniczego** przechowywania artykułów spożywczych łatwopsujących się. Monitoring (wykonane 644 pomiary w 213 zakładach) przeprowadzony przez przedstawicieli PIS, pozwolił ocenić warunki termiczne przechowywania żywności w zakładach na terenie powiatu jako prawidłowe.

W zakładach produkcyjnych i żywienia otwartego prowadzono **monitoring jakości zdrowotnej tłuszczów** używanych do smażenia – dokonano w 14 zakładach 16 pomiarów testerem – nie stwierdzając nieprawidłowości.

W przypadku stwierdzenia w trakcie kontroli artykułów spożywczych lub materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością - o niewłaściwej jakości

zdrowotnej, są one wycofywane z produkcji lub obrotu. W 2024 roku ogółem wycofano **126,53 kg środków spożywczych o łącznej wartości 2369,44 zł.**

W ramach nadzoru nad produkcją pierwotną żywności niezwierzęcego pochodzenia, przeprowadzono kontrole w 13 gospodarstwach rolnych. Nie stwierdzano nieprawidłowości.

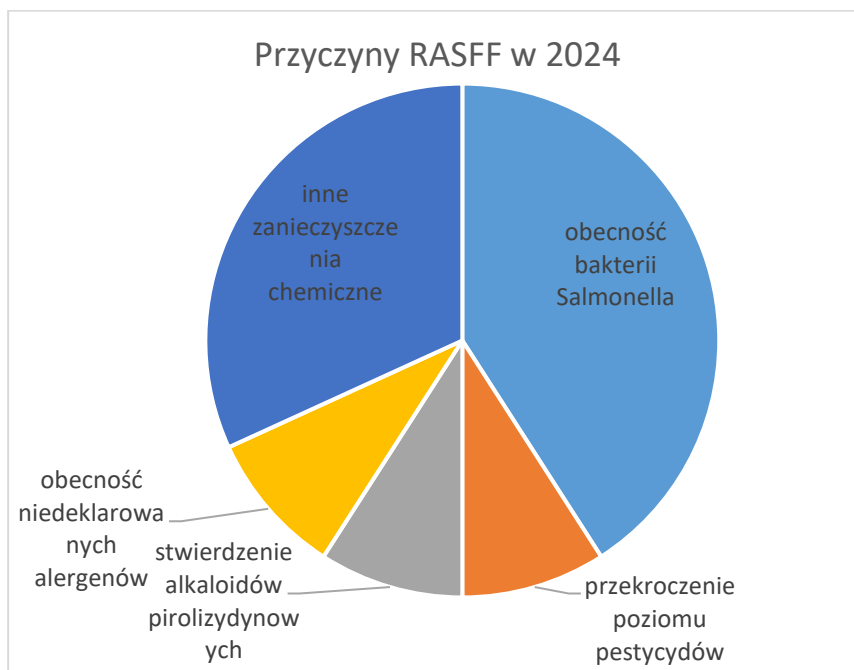
W ciągu 2024 r. wpłynęło do Sekcji BŻŻ **27 interwencji**. Interwencje dotyczyły: niewłaściwej jakości artykułów spożywczych wprowadzanych do obrotu (sprzedaży artykułów przeterminowanych, zanieczyszczonych, zepsutych), niezachowania higieny przez personel zakładu, warunków technicznych w zakładach, obecności szkodników w zakładach i ich otoczeniu. Ogółem przeprowadzono 28 kontroli w związku z interwencjami konsumentów, nałożono 4 mandaty karne na sumę 1250 zł, w 7 przypadkach wszczęto postępowanie administracyjne; pobrano do badania 7 próbek żywności (5 do badań mikrobiologicznych, 2 do badań organoleptycznych – próbek nie kwestionowano).

W 2024 roku przeprowadzono **14 ocen teoretycznych jadłospisów dekadowych**: w domu opieki społecznej, w stołówkach szkolnych, w stołówkach w przedszkolach, w zakładach usług cateringowych – uchybienia stwierdzono w 1 przypadku.

Uczestniczono w działaniach związanych z **21 powiadomieniami w ramach systemu RASFF** (*Rapid Alert System for Food and Feed*) czyli systemu ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach. Powiadomienia dotyczyły:

- przekroczenia dopuszczalnych poziomów zawartości pestycydów w żywności,
- obecności bakterii *Salmonella spp.* w żywności,
- przekroczenia dopuszczalnych poziomów sumy alkaloidów pirolizydowych w żywności,
- obecności niedeklarowanych alergenów w żywności,
- obecności nieautoryzowanej nowej żywności w suplemencie diety,
- przekroczenia dopuszczalnego poziomu zawartości sumy morfiny kodeiny w żywności,
- przekroczenie dopuszczalnych poziomów zawartości mikotoksyn w żywności,

- przekroczenia dopuszczalnych poziomów zawartości metali szkodliwych dla zdrowia w żywności,
- obecności niedopuszczonych substancji dodatkowych w barwnikach spożywczych.

Ogółem w ramach działań w systemie RASFF przeprowadzono 3 kontrole oraz 39 innych czynności wyjaśniających.

W związku z **krajowym planem poboru próbek** oraz potrzebami pojawiającymi się w trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego, pobrano z produkcji i obrotu do badania ogółem **249 próbek**. Próbki badano w zakresie parametrów mikrobiologicznych lub chemicznych (m.in. w kierunku zawartości metali ciężkich, pestycydów, mikotoksyn, substancji dodatkowych, azotanów i azotynów, WWA, GMO, napromieniania). Zakwestionowano 5 próbek:

- 1 próbkę nasion słonecznika - ze względu na przekroczenie NDP pozostałości pestycydu - przesłano powiadomienie informacyjne RASFF, pismo do właściwego PPIS nadzorującego producenta,
- 1 próbkę malin - ze względu na przekroczenie NDP pozostałości pestycydu - przesłano powiadomienie informacyjne RASFF, pismo do właściwego PPIS nadzorującego producenta,

- 2 próbki suplementów diety ze względu na niewłaściwe oznakowanie - przesłano pisma w celu podjęcia działań zgodnie z kompetencjami do właściwych PPIS nadzorujących producentów,
- 1 próbkę mięsa drobiowego ze względu na stwierdzenie obecności bakterii *Campylobacter spp.* - przesłano pismo informujące do właściwego Powiatowego Lekarza Weterynarii nadzorującego producenta środka spożywczego.

W ramach **kontroli granicznej** przeprowadzono 4 kontrole, wydano 4 świadectwa jakości zdrowotnej środków spożywczych.

Wnioski:

1. Na podstawie kontroli przeprowadzonych w 2024 roku stan sanitarno - technicznych obiektów żywnościowo – żywieniowych ocenia się jako właściwy. Większość zakładów wdrożyła systemy kontroli wewnętrznej – GHP/GMP/HACCP.
2. Przedsiębiorcy systematycznie podnoszą standardy swoich zakładów poprzez przeprowadzanie modernizacji, wymianę sprzętu, urządzeń, szkolenia pracowników.

IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Działania z zakresu promocji zdrowia realizowane w roku 2024 przez Powiatową Stację Sanitarno Epidemiologiczną w Starachowicach wynikały z założeń krajowych tj. ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia, Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV, Programu Przeciwdziałania Narkomanii, oraz sytuacji epidemiologicznej, społecznej i demograficznej powiatu starachowickiego. Ich inicjacją i koordynacją zajmował się pracownik ds. promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej. Organizowano, prowadzono, koordynowano i nadzorowano działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań prozdrowotnych skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej, kadry pedagogicznej, rodziców, opiekunów oraz społeczności lokalnej.

INTERWENCJE PROGRAMOWE - KRAJOWE

Ogólnopolski Program Edukacyjny: „Trzymaj Formę!” Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Skierowany jest do uczniów szkół podstawowych (V-VIII) i ich rodziców. Program realizowany był w 21 szkołach

podstawowych, zasięgiem objęto 1389 uczniów i 687 rodziców i 95 nauczycieli. Realizacji programu towarzyszył konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia: „Trzymaj Formę!” adresowany do uczniów klas VI, VII i VIII szkół podstawowych zainteresowanych zdobyciem i pogłębianiem wiedzy z zakresu zdrowego stylu życia w szczególności uwzględniającej tematykę zbilansowanej diety i aktywności fizycznej. Dla szkolnych koordynatorów wspólnie z Sekcją Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia zorganizowano szkolenie dla szkolnych koordynatorów oraz prowadzono spotkania edukacyjne dla uczniów i nauczycieli.

Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Działania dotyczące profilaktyki HIV/AIDS są realizowane w oparciu o Harmonogram Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS opracowany na lata 2022-2026. Głównymi zadaniami Krajowego Programu jest: min.

ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV poprzez zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji i edukacji w zakresie profilaktyki HIV/AIDS. W ramach programu PSSE Starachowice zorganizowała konferencję dla uczniów szkół ponadpodstawowych pod hasłem „ŻYJ Z CAŁYCH SIŁ” z udziałem konsultanta ds. HIV/AIDS z Fundacji Res Humanae oraz konkurs plastyczny pod tym samym tytułem. Podczas spotkań, festynów i eventów organizowano stoiska informacyjno-edukacyjne, oraz dystrybuowano materiały edukacyjne dot. HIV/AIDS oraz chorób przenoszonych drogą płciową. Informowano również, iż Krajowe Centrum ds. AIDS rozpoczęło nową, ogólnopolską kampanię społeczną pod hasłem: „Mój pierwszy raz” (#mójpierwszyraz), której celem jest przede wszystkim popularyzacja wczesnej diagnostyki w kierunku HIV. Łącznie na terenie powiatu starachowickiego edukacja objęto 1275 osób.

INTERWENCJE PROGRAMOWE – WOJEWÓDZKIE

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie” Celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów, skierowany jest do dzieci w wieku 9-10 lat oraz ich rodziców. W programie uczestniczyło 157 uczniów z 8 szkół podstawowych, 136 rodziców oraz koordynowało go 10 nauczycieli.

Program edukacyjny: „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodych ludzi wchodzących w dorosłe życie. Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych w wieku 15-19 lat – edukacją objęto 434 uczniów oraz 40 rodziców z 6 szkół. Po zakończeniu realizacji programu wśród uczniów przeprowadzono ewaluację, z której wyciągnięto wnioski, iż program przyczynił się do wzrostu wiedzy na temat problemów młodzieży i negatywnych konsekwencji dla zdrowia związanych z alkoholem, paleniem tytoniu i używaniem substancji psychoaktywnych, oraz wzmocnił ich postawy proabstynenckie i korzystne przekonania normatywne.

Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne” Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program skierowany jest do dzieci przedszkolnych z grupy 5-6 latków.

W programie uczestniczyło 326 dzieci z 7 przedszkoli oraz 184 rodziców i 19 nauczycieli. W ramach realizacji programu dzieci uczestniczyły w spotkaniu edukacyjnym podczas którego przypomniano im znaczenie słowa ekologia, poszerzono ich wiedzę na temat zdrowego żywienia oraz podkreślono rolę warzyw i owoców

w codziennej diecie.

"Czyste Powietrze Wokół Nas" - Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej postawy ochrony własnego zdrowia w sytuacjach, gdy są skazane na bezpośredni kontakt z palącymi oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed

ekspozycją na dym tytoniowy. Program jest dostosowany do dzieci w wieku 5-6 lat. Realizowany jest przez nauczycieli, wychowawców przedszkolnych oraz przez przedstawicieli środowiska przedszkolnego i szkolnego. Udział wzięło 576 dzieci z 16 placówek oraz 355 rodziców i 16 koordynatorów. Podczas spotkań edukacyjnych dzieci utrwalają wiedzę, uczestniczyły w quizach i konkursach, słuchały i śpiewały piosenkę o „Dinku” oraz wykonywały prace plastyczne „Zielony Dinek”.

Program edukacji antytytoniowej „Nie pal przy mnie proszę” dla klas I-III Szkół

Podstawowych – Celem programu jest zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu. W powiecie starachowickim uczestniczyło w nim 14 szkół, edukacją objęto 598 dzieci, 217 rodziców oraz 14 koordynatorów. Koordynatorzy otrzymali materiały edukacyjne

i ocenili program jako przystosowany do potrzeb i możliwości uczniów, podkreślano, iż scenariusze zajęć są ciekawe, przejrzyste i przydatne w prowadzeniu zajęć.

Program edukacji antytytoniowej „Znajdź właściwe rozwiązanie” Program profilaktyki palenia tytoniu skierowany jest do uczniów starszych klas szkół podstawowych. Celem głównym programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów. W programie udział

wzięło 14 szkół, edukacją objęto 962 uczniów, 324 rodziców oraz 16 nauczycieli. W ramach programu odbywały się pokazy filmów, wykłady, warsztaty, uczniowie przygotowywali gazetki tematyczne. W ramach wzmocnienia działań dla uczniów zorganizowano konkurs plastyczny pod hasłem „Papierosy? To nie dla mnie, którego celem było kształtowanie postaw i zachowań promujących profilaktykę antytytoniową wśród uczniów.

"Podstępne WZW" - program profilaktyki WZW typu: A, B i C skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Celem programu jest upowszechnienie wiedzy dot. wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Łącznie w powiecie starachowickim w programie udział wzięły

wszystkie szkoły ponadpodstawowe (6) w uczestniczyło 936 uczniów z 76 oraz 7 koordynatorów. Do szkół przekazano materiały edukacyjne w formie zakładki, poradników i plakatów.

Program edukacyjny: „Znamie! Znam je?” Celem programu jest upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. W Programie udział wzięło 1008 uczniów z 6 szkół ponadpodstawowych oraz 8 koordynatorów, którym przekazano materiały

edukacyjne: ulotki, poradniki i plakaty.

Program edukacyjny: „Wybierz Życie - Pierwszy Krok” Celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy. Skierowany jest do uczniów szkół

ponadpodstawowych, rodziców i opiekunów uczniów oraz kadry pedagogicznej.

W programie uczestniczyło 608 uczniów z 6 szkół. Edukacją objęto również 294 rodziców. Wzmocnieniem działań w programie była dystrybucja materiałów

edukacyjnych dla uczniów i nauczycieli w formie zakładki, poradników, składanych broszur i plakatów.

Koordynatorzy szkolni realizujący programy: „Wybierz Życie Pierwszy Krok”, „Podstępne WZW” oraz „Znamie! Znam Je” uczestniczyli w webinarze zorganizowanym przez Fundację „Gwiazda Nadziei” oraz Państwowych Wojewódzkich Inspektorów Sanitarnych.

INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE – POWIATOWE

Profilaktyka palenia Tytoniu – Na terenie powiatu starachowickiego realizowane są działania edukacyjne mające na celu zmniejszenie negatywnych efektów palenia tytoniu i korzystania z wyrobów tytoniowych kierowane do młodzieży, dorosłych oraz osób narażonych na bierne palenie. W roku 2024 przeprowadzono działania w ramach obchodów **ŚWIATOWEGO DNIA BEZ PAPIEROSA i ŚWIATOWEGO DNIA**

RZUCANIA PALENIA. Odbływały się spotkania edukacyjne, pokazy filmów edukacyjnych, konkursy, dystrybucja materiałów edukacyjnych, akcje informacyjno – profilaktyczne. Podczas wspólnej akcji prowadzonej z Komendą Powiatową Policji

„Mandarynka

Zamiast Dymka” Przestrzegano kierowców przed szkodliwym wpływem papierosów na zdrowie, a do pasażerów kierowano informację na temat biernego palenia.

W szkołach w obchody włączyła się młodzież

przygotowując gazetki tematyczne, plakaty i prezentacje. Działaniami objęto ogółem 1977 osób. Prowadzono również monitoring aktualnej sytuacji w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych – kontroli poddano 429 obiektów.

Profilaktyka uzależnień, w tym środków zastępczych – prowadzono szereg działań związanych z profilaktyką uzależnień, omawiano treści dotyczące alkoholu, e-papierosów, energetyków, środków zastępczych oraz uzależnień behawioralnych. Działania kierowano do młodzieży szkół ponadpodstawowych oraz uczestników

przebywających na wypoczynku letnim i zimowym w powiecie starachowickim. We współpracy z Komendą Powiatową Policji przeprowadzono konkurs

filmowy „Krótki film o bezpieczeństwie” w ramach realizowanego na terenie miasta i powiatu projektu „Dajemy Nadzieję Działając” współfinansowanego ze środków Gminy Starachowice i Powiatu Starachowickiego. Edukacją objęto 1460 osób, prowadzono również dystrybucję materiałów edukacyjnych, pokazy filmów edukacyjnych i spotkania edukacyjne. Wszystkie prowadzone działania miały na celu zapoznanie młodzieży z czynnikami ryzyka i zmierzały do ich wyeliminowania.

Światowy Dzień Zdrowia 2024 – Moje Zdrowie Moje Prawo -

Światowy Dzień Zdrowia obchodzimy corocznie 7 kwietnia w rocznicę powstania Światowej Organizacji Zdrowia. Każdego roku motyw przewodni poświęcony jest innej tematyce, która podkreśla priorytetowy obszar problemów w sferze zdrowia publicznego na świecie. Przeprowadzono spotkania edukacyjne, których celem było przypomnienie, że każdy człowiek ma prawo do dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych, edukacji i informacji, a także bezpiecznej wody pitnej, czystego powietrza, dobrego odżywiania, wysokiej jakości mieszkań, godnych warunków pracy i środowiska oraz wolności od dyskryminacji. Na podstawie wykładów multimedialnych i plansz edukacyjnych promowano zachowania zdrowotne, zdrowe odżywianie, oraz podkreślano kształtowanie postaw związanych z prawidłowym odżywianiem, piciem wody i unikaniem zachowań ryzykownych. Edukacją objęto 508 osób.

Promocja Zdrowego Stylu życia - przeprowadzono szereg spotkań, akcji prozdrowotnych, pokazów multimedialnych, dystrybucje materiałów edukacyjnych,

olimpiadę zdrowia (wspólnie z Oddziałem Rejonowym PCK). Prowadzono poradnictwo dot. szeroko pojętej profilaktyki zdrowia, min. profilaktyki chorób odkleszczowych, profilaktyki chorób zakaźnych, profilaktyki uzależnień. Działania kierowano do uczniów wszystkich typów szkół, seniorów oraz podczas

festynów do ogółu społeczeństwa. Przeprowadzono również wspólnie z pracownikiem ds. Higieny Dzieci i Młodzieży dwie akcje „Lekki tornister”, których celem było uświadomienie dzieciom informacji na temat wad postawy. Uczniowie otrzymali ulotki celem zapoznania i przekazania rodzicom. W Ośrodku Szkolenia i Wychowania OHP w Starachowicach odbyło się spotkanie edukacyjne zorganizowane w ramach przystąpienia placówki do projektu „Różowa Skrzyneczka”. Spotkanie poprowadzono wspólnie z przedstawicielką Starachowickiego Klubu Amazonek. Podczas prelekcji przekazano dziewczętom wiedzę dotyczącą - profilaktyki raka piersi połączoną z pokazem samobadania piersi, profilaktyki raka szyjki macicy z naciskiem na rolę szczepień ochronnych przeciw HPV, higieny intymnej kobiet, konieczności wykonywania badań cytologicznych i mammograficznych, wykluczenia i ubóstwa menstruacyjnego. W ramach działań związanych z promocją zdrowego stylu życia edukacją objęto 3743 osoby.

Świątokrzyckie Dni Profilaktyki – Zdrowa rodzina Zdrowe dziecko przeprowadzono

spotkania edukacyjne z uczniami, seniorami i społecznością lokalną. Zorganizowano konkurs fotograficzny dla uczniów klas VI-VIII Szkół Podstawowych, którego celem było kształtowanie pozytywnego wizerunku rodziny i promowanie działań mających

wpływ na kształtowanie prozdrowotnych nawyków i asertywnych postaw w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.

Promocja szczepień ochronnych – celem prowadzonych działań było przedstawienie korzyści płynących ze szczepień zapewniających odporność oraz chroniących populację

przed groźnymi chorobami zakaźnymi. Podczas Europejskiego Tygodnia Szczepień prowadzono spotkania edukacyjne, zorganizowano punkt informacyjno edukacyjny oraz udzielano porad w zakresie szczepień, oraz dystrybuowano materiały edukacyjne. Informacje dotyczące

szczepień zamieszczone zostały na stronach internetowych PSSE, Urzędu Miasta i Starostwa Powiatowego w Starachowicach. Prowadzono również akcje informacyjno edukacyjne dotyczące Powszechnego Programu Szczepień przeciw HPV który realizuje założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030. Odbyły się spotkania edukacyjne w szkołach, spotkania z mediami, przy udziale władz samorządowych. Ogółem edukacją objęto 4678 osób.

Bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego – Wszystkie przeprowadzone spotkania miały charakter pogadarek edukacyjnych i miały na celu uświadomienie potrzeby dbania o własne zdrowie i przestrzegania zasad zdrowego stylu

życia. Przeprowadzano spotkania edukacyjne, wykłady, konkursy, quizy, pokazy filmów edukacyjnych, eventy, dystrybuowano materiały edukacyjne i drobne gadżety. Edukacją objęto 5222

osób. Tematyka spotkań dotyczyła bezpiecznego spędzania wakacji i ferii zimowych. Do starszych uczestników kierowano tematykę uzależnień w tym również behawioralnych, a najmłodszym przypominano i zasadach higieny osobistej i higieny mycia rąk.

Kampania EFSA – Jedz Bezpiecznie
celem #Safe2EatEU jest zwiększanie świadomości na temat bezpieczeństwa żywności w Europie. Kampania ma też pomagać w zrozumieniu, jak podejmować świadome decyzje

dotyczące tego, jaką żywność kupować, spożywać oraz z jakich produktów spożywczych korzystać w bezpieczny i zdrowy sposób każdego dnia. W ramach kampanii wspólnie z Sekcją Higieny Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia zorganizowano szkolenie dla nauczycieli oraz spotkania edukacyjne dla młodzieży uczącej się na kierunkach technik żywienia i usług gastronomicznych. Uczniowie dowiedzieli się czym jest EFSA, przedstawiono jej misję oraz jaką rolę spełnia w UE, przekazano wiadomości dotyczące suplementów diety, higieny żywności, chorób przenoszonych przez żywność, oraz elementy edukacji konsumenckiej.

KAMPANIA EFSA – „Dbaj o zdrowie roślin, chroń życie” - Kampania EFSA

#PlantHealth4Life – cel to zwiększenie świadomości mieszkańców Europy na temat zdrowia roślin oraz podkreślenie zbiorowej odpowiedzialności za wspólne dobro. Kampania podkreśla zagrożenia, jakie mogą wynikać z wwożenia roślin do Polski, szczególnie z krajów spoza Unii Europejskiej. W ramach działań przeprowadzono narady z właścicielami biur podróży, punkt informacyjny połączony z wystawą plakatów integralnie związanych z kampanią oraz ekspozycje materiałów

edukacyjnych w biurach podróży.

W ramach realizacji działalności z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej współpracowaliśmy z lokalnymi mediami: prasą, radiem i telewizją. Ta współpraca umożliwiła nam skuteczniejsze dotarcie z ważnymi informacjami do szerokiego grona odbiorców. Lokalne media i strony internetowe PSSE Starachowice, Urzędu Miasta i Starostwa Powiatowego były nieocenione w promowaniu działań edukacyjnych. Dzięki ich zaangażowaniu, mogliśmy nie tylko informować o nadchodzących wydarzeniach, ale także edukować na ważne tematy dotyczące zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób oraz przekazywać wiadomości o trwających kampaniach i zamieszczać materiały edukacyjne dla ogółu społeczeństwa.

X. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

Oddział Laboratoryjny PSSE w Starachowicach wykonuje badania w szerokim zakresie dysponując wykwalifikowaną kadrą, odpowiednio przygotowaną infrastrukturą, w tym nowoczesną aparaturą.

W skład Oddziału Laboratoryjnego wchodzi:

- Sekcja Badań Higieny Środowiska,
- Sekcja Badań i Pomiarów Środowiska Pracy,
- Sekcja Mikrobiologii, Parazytologii i DDD.

W laboratorium wdrożono do stosowania udokumentowane metodyki badawcze. Poziom merytoryczny badań laboratoryjnych w pełni odpowiada standardom obowiązującym w Unii Europejskiej.

System zarządzania zgodny z najnowszą normą PN-EN ISO/IEC 17025 został wdrożony i obowiązuje od 2005r. Potwierdzeniem wdrożonego systemu i kompetencji do wykonywania deklarowanych badań jest certyfikat akredytacji nr AB 634 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji w Warszawie. Oddział Laboratoryjny w celu utrzymania wysokiej jakości usług potwierdzonych akredytacją podlega regularnym, corocznym ocenom dokonywanym przez jednostkę akredytującą.

Potwierdzeniem kompetencji jest także cykliczny udział i uzyskiwanie zadowolających

wyników w rekomendowanych badaniach biegłości.

Personel Oddziału Laboratoryjnego stale doskonali swoje umiejętności poprzez udział w licznych szkoleniach zewnętrznych.

W ramach doskonalenia, a także celu dostosowania panelu badań do potrzeb klientów laboratorium sukcesywnie powiększa i aktualizuje zakres świadczonych usług i w ślad za tym akredytowanych metod.

W Oddziale Laboratoryjnym PSSE w Starachowicach wykonywane są badania próbek pobranych z terenu działania PSSE Starachowice i PSSE Ostrowiec Św., a w przypadku zleceń zewnętrznych również z innych powiatów w województwie świętokrzyskim.

Sekcja Badań Higieny Środowiska wykonuje:

- badania fizyko-chemiczne i mikrobiologiczne wody do spożycia przez ludzi,
- badania mikrobiologiczne wody z kąpielisk,
- badania fizyko-chemiczne i mikrobiologiczne wody z pływalni oraz badania wody ciepłej użytkowej i wody z pływalni w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella*.

Ilość wykonanych badań przez Sekcję Badań Higieny Środowiska w ramach nadzoru sanitarnego oraz zleconych przez indywidualnych klientów w roku 2024 przedstawia poniższa tabela:

Wykonywane badania	Ilość badań / oznaczeń w 2024 roku
Woda do spożycia przez ludzi	509 / 2230
Woda na pływalniach	684 / 1618
Woda z kąpielisk	15 / 30
Woda ciepła w kierunku bakterii <i>Legionella</i>	119 / 119
ogółem	1327 / 3997

Sekcja Badań i Pomiarów Środowiska Pracy wykonuje badania i pomiary czynników szkodliwych i uciążliwych w środowisku pracy, w tym:

- pomiary stężeń czynników pyłowych na stanowiskach pracy,
- pomiary stężenia tlenu węgla na stanowiskach pracy,

- pomiary hałasu na stanowiskach pracy oraz hałasu komunalnego w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- pomiary natężenia oświetlenia elektrycznego oraz oświetlenia ewakuacyjnego,
- pomiary drgań ogólnych i miejscowych na stanowiskach pracy,
- pobieranie próbek substancji nieorganicznych – frakcja respirabilna.

Ilość oznaczeń wykonanych przez Sekcję Badań i Pomiarów Środowiska Pracy w ramach nadzoru sanitarnego i w ramach zleceń indywidualnych klientów w roku 2024 przedstawia poniższa tabela:

Wykonywane badania	Ilość badań / oznaczeń w 2024 roku
Czynniki pyłowe	88 / 96
Hałas	276 / 1329
Drgania	141 / 531
Oświetlenie	149 / 168
Tlenek węgla	2 / 2
ogółem	656 / 2126

Ponadto pobrano 30 próbek do oznaczenia frakcji respirabilnej krzemionki krystalicznej i przekazano do badania tej substancji u podwykonawcy.

Sekcja Mikrobiologii, Parazytologii i DDD wykonuje badania:

- profilaktyczne u pracowników branżowych w kierunku wykrywania zakażeń pałeczkami duru brzuszego, durów rzekomych A, B, C, innymi pałeczkami z rodziny Salmonella i Shigella, które wywołują stany chorobowe wykluczające wykonywanie prac, przy których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby,
- bakteriologiczne schorzeń jelitowych wykrywające czynniki etiologiczne chorób zakaźnych,
- identyfikację biochemiczną i serologiczną szczepów Salmonella, Shigella,
- bakteriologiczne monitorujące skuteczność procesów sterylizacji w autoklawach parowych i wyjaławiaczach na suche gorące powietrze.

Ilość wykonanych badań przez Sekcję Mikrobiologii, Parazytologii i DDD w ramach nadzoru sanitarnego i zleceń klientów indywidualnych w roku 2024 przedstawia poniższa tabela:

Wykonywane badania	Ilość badań / oznaczeń w 2024 roku
profilaktyczne u pracowników branżowych w kierunku <i>Salmonella</i> , <i>Shigella</i>	4400 / 8800
ozdrowieńców, nosicieli, osób ze styczności w kierunku <i>Salmonella</i> , <i>Shigella</i>	63 / 126
uczniów na nosicielstwo pałeczek <i>Salmonella</i> i <i>Shigella</i>	581 / 1162
cykle sterylizacyjne	761 / 1522
ogółem	5805 / 11610

PODSUMOWANIE

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Starachowicach oceniając bezpieczeństwo sanitarne i epidemiologiczne na terenie powiatu starachowickiego po wnikliwej analizie stwierdza, że nie stanowi ono zagrożenia dla zdrowia i życia jego mieszkańców.

Podejmowane działania w 2024 roku przez wszystkich pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Starachowicach wynikające z zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego przynoszą dobre wyniki. Szeroko prowadzona działalność oświatowo- zdrowotna, badania i kontrole przyczyniły się do zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego i lepszego zdrowia mieszkańców powiatu.

W 2024 r. szczególną uwagę poświęcono Powszechnemu programowi szczepień przeciw HPV realizującemu założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030. Prowadzone przez Inspekcję Sanitarną działania w tym edukacyjno – informacyjne skutkowały podniesieniem świadomości nt. szczepień HPV. Apelowano do rodziców dzieci o przystąpienie do programu gdyż szczepienie daje dzieciom szansę na uniknięcie groźnych dla zdrowia oraz życia chorób nowotworowych.

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Starachowicach realizowała swoje działania zgodnie z planem zasadniczych zadań, obejmującym główne zadania priorytetowe, pozostałe zadania statutowe, plan kontroli obiektów.

Przeprowadzono również szereg kontroli ponadplanowych zgodnie otrzymywanymi wytycznymi od Głównego Inspektora Sanitarnego, powiadomieniami, interwencjami, wnioskami o zatwierdzenie.

W ocenie stanu sanitarnego na podstawie prowadzonego nadzoru bieżącego nad obiektami nadzorowanymi, przedstawione zostały informacje o warunkach środowiska, warunkach zdrowotnych żywności, żywienia i przedmiotów użytku, higienie pracy w zakładach pracy, higienie procesów nauczania i wychowania, higienie wypoczynku i rekreacji, warunkach higieniczno - sanitarnych obiektów użyteczności publicznej.

Działania nadzoru zapobiegawczego mają charakter profilaktyczny, zmierzający do ochrony zdrowia ludzi przebywających w obszarze i sąsiedztwie planowanych

przedsięwzięć. Kontrolowano przestrzeganie wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania, projektowania i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych. Uzgadniając planowane przedsięwzięcia, mogące znacząco oddziaływać na środowisko, egzekwowano rozwiązania, zapewniające bezpieczeństwo zdrowotne i właściwe warunki życia ludzi, znajdujących się w ich sąsiedztwie.

W ramach nadzoru zapobiegawczego eliminowano wszelkie nieprawidłowości mogące mieć wpływ oraz stwarzać zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi na różnych etapach inwestycyjnych.

Laboratorium w roku 2024 przeprowadziło również tak jak w latach ubiegłych dużą liczbę badań. Dostęp do wiarygodnych danych we wszystkich obszarach objętych nadzorem tutejszej stacji sanitarno- epidemiologicznej nie byłby możliwy, bez sprawnie działającej bazy laboratoryjnej wykonującej badania w szerokim zakresie (badania wody, materiału biologicznego, czynników szkodliwych w środowisku pracy), dysponującej wykwalifikowaną kadrą, odpowiednio przygotowaną infrastrukturą, w tym nowoczesną aparaturą, stanowią podstawowy instrument nadzoru. Nowoczesne wyposażenie laboratorium oraz fachowa, stale podnosząca swoje kwalifikacje zawodowe kadra, pozwalają na dokonanie oceny całego nadzorowanego terenu, ocenę stanu sanitarnego, która uwzględnia zarówno istniejące, jak i mogące się pojawić zagrożenia dla zdrowia ludzi.

Prowadzone działania oświatowo- zdrowotne, badania i kontrole przyczyniły się do zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego i lepszego zdrowia mieszkańców.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańców nadal kontynuowany będzie nadzór nad:

- bezpieczeństwem żywności i żywienia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego;
- produktami wprowadzanymi do obrotu mogącymi stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi;
- realizacją programu obowiązkowych szczepień ochronnych;
- bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a także wody w kąpieliskach oraz pływalniach;

- obiektami użyteczności publicznej;
- warunkami zdrowotnymi środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy;
- warunkami nauczania, wychowania, opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży;
- wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, detergentów, prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, produktów biobójczych oraz ich stosowaniem w działalności zawodowej.

Należy również:

- prowadzić prawidłowy i skuteczny nadzór nad chorobami zakaźnymi;
- pobierać próbki żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu;
- prowadzić monitoring suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i medycznego oraz środków spożywczych wzbogaconych, wprowadzanych po raz pierwszy do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- monitorować i koordynować działania w zakresie realizacji polityki państwa w obszarze środków zastępczych;
- realizować niezbędne czynności zapobiegawcze lub kontrolne w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa sanitarnego;
- kontynuować i wdrażać programy edukacyjne, przedsięwzięcia oświatowo zdrowotne, monitorować ich realizację, wspierać realizatorów programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych poprzez organizowanie szkoleń i porad, udostępnianie materiałów oraz publikacje w środkach masowego przekazu a także na stronach internetowych.

Ponadto należy kontynuować realizację przedsięwzięć pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych w nowoprojektowanych lub modernizowanych obiektach, uzgadniać miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego powiatu Starachowickiego i kontynuować współpracę z innymi instytucjami i urzędami, władzami samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi celem eliminacji zagrożeń i uciążliwości dla zdrowia i życia ludzi.

CAŁODOBOWY TELEFON ALARMOWY
PSSE STARACHOWICE
603-861-010

Kontakt:

Powiatowa Stacja

Sanitarno - Epidemiologiczna
w Starachowicach

tel. 41 274-62-67; 41 275-45-86

fax 41 274-62-67 wew. 23

e-mail: sekretariat.psse.starachowice@ssanepid.gov.pl

strona: <https://www.gov.pl/web/psse-starachowice>

